

EUROPESE CENTRALE BANK

EUROSYSTEEM

HET GEMEENSCHAPPELIJKE EUROBETALINGSGBIED

NOVEMBER 2008

ECB EZB EKT EKP

ZESDE
VOORTGANGSVERSLAG

NL

EUROPESE CENTRALE BANK

EUROSYSTEEM

HET GEMEENSCHAPPELIJKE EUROBETALINGSGEBIED ZESDE VOORTGANGSVERSLAG

NOVEMBER 2008

In 2008 verschijnt
in alle publicaties
van de ECB
een motief van
het bankbiljet
van €10.

© Europese Centrale Bank, 2008

Adres

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Duitsland

Postadres

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Duitsland

Telefoon

+49 69 1344 0

Internet

<http://www.ecb.europa.eu>

Fax

+49 69 1344 6000

Alle rechten voorbehouden. Reproductie voor educatieve en niet-commerciële doeleinden is toegestaan, mits de bron wordt vermeld.

ISSN 1725-647X (internet)

INHOUD

SAMENVATTING	5
INLEIDING	11
1 DE SEPA-OVERBOEKING (SCT), DE SEPA-AUTOMATISCHE INCASSO (SDD) EN DE EINDDATUM VOOR MIGRATIE	13
1.1 De SEPA-Overboeking: voortgang en richtlijnen	13
1.2 SEPA-Automatische Incasso; voortgang en richtsnoeren	16
1.3 Voortbouwen op SCT en SDD	18
1.4 Een einddatum voor de migratie naar SCT en SDD	20
2 SEPA VOOR KAARTEN EN DE OPKOMST VAN ADDITIONELE EUROPESE KAARTSCHEMES	23
2.1 SEPA voor Kaarten: voortgang en richtlijnen	23
2.2 Kaartstandaardisatie	24
2.3 SEPA-conformiteit van driepartijenschemes	25
2.4 De opkomst van additionele Europese kaartschemes	26
3 SEPA VOOR INFRASTRUCTUREN	29
3.1 SEPA voor Infrastructuren: voortgang en richtlijnen	29
3.2 Overboeking, automatische incasso en kaartbetalingsverwerking	30
4 CONTANT GELD	31
5 BEHEER VAN SEPA	33
6 SEPA-MIJLPALEN	37
BIJLAGE I	41

SAMENVATTING

Het Eurosysteem blijft sterk voorstander van de vorming van een gemeenschappelijk eurobetalingsgebied (SEPA), waarin particulieren en ondernemingen de mogelijkheid hebben binnen het gehele eurogebied girale betalingen te verrichten vanaf één enkele betaalrekening waar dan ook in het eurogebied, daarbij gebruik makend van één enkele reeks betaalinstrumenten. Dit alles op net zo gemakkelijke, efficiënte en veilige wijze als thans mogelijk is op nationaal niveau. SEPA is noodzakelijk om te komen tot een meer geïntegreerde betalingsmarkt in Europa, die aanzienlijke economische voordelen zal opleveren. Verder is het een noodzakelijke stap in de voltooiing van de invoering van de euro als de gemeenschappelijke munt van 15, en binnenkort, na aanneming door Slowakije in januari 2009, 16 landen in Europa. SEPA is als zodanig niet slechts een zakelijk project, maar is tevens nauw verbonden met de politieke ambitie om naar een meer geïntegreerd, concurrerender en innovatiever Europa toe te werken. Het project ter ontwikkeling en vorming van SEPA wordt gecoördineerd door de Europese Betalingsraad (European Payments Council, ofwel EPC), het zelfregulerende orgaan voor het Europese bankwezen op het gebied van betaaldiensten.

In zijn rol als katalysator van verandering volgt het Eurosysteem de ontwikkelingen betreffende SEPA nauwgezet. Met de invoering van de SEPA-Overboeking (SEPA Credit Transfer, ofwel SCT) op 28 januari 2008, zijn de eerste voordelen van SEPA werkelijkheid geworden voor de banken en, nog belangrijker, beginnen deze voordelen de eindgebruikers van betaaldiensten te bereiken. De meeste geautomatiseerde clearinginstellingen (ACH's) die in euro luidende overboekingen verwerkten, voldoen nu aan de voorwaarden van het SCT-scheme. Verder is in januari 2008 SEPA voor Kaarten van start gegaan voor kaartbetalingen, maar op dit terrein dient nog meer werk te worden verricht ter verwezenlijking van de doelstellingen van het SEPA-project, waaronder de vorming van ten minste één ander Europees kaartsysteem. De voorbereidingen voor het derde type betaalinstrument, de SEPA Automatische Incasso (SEPA Direct Debit, ofwel SDD, in

België ook wel domiciliëring en invordering genoemd) zijn het afgelopen jaar voortgezet, wat heeft geleid tot de invoering van één *Rulebook* voor de Kerndienst en een ander voor de *Business-to-Business*-dienst voor de voorziene startdatum van 1 november 2009. Bovendien is de Richtlijn betreffende betaaldiensten (Payment Services Directive, ofwel PSD), die van essentieel belang is voor het creëren van een solide wettelijke basis in de EU met betrekking tot de verwerking van betaalinstrumenten, en met name voor automatische incasso's, in november 2007 goedgekeurd.

Ondanks de overwegend positieve ontwikkelingen sinds de publicatie van het 5de Voortgangsverslag in juli 2007, heeft het Eurosysteem geconstateerd dat de motivatie voor het project onder de marktpartijen aan het afnemen is, en dat de constructieve sfeer in de voorbereidingsfase plaats heeft gemaakt voor pessimisme. Om deze reden acht het Eurosysteem het nuttig opnieuw een voortgangsverslag te publiceren dat zich op die gebieden richt waar de markt nog werk dient te verrichten, teneinde deze projectmoedigheid te boven te komen en het welslagen van SEPA te waarborgen. Het voortgangsverslag richt zich niet alleen tot de banken en toekomstige betaalinstrumenten, maar ook tot alle belanghebbenden, zoals bedrijven, overheden, verkopers en consumenten. De SEPA-doelstellingen kunnen alleen ten volle worden verwezenlijkt indien alle belanghebbenden zich gezamenlijk inspannen.

De 10 belangrijkste aanbevelingen zijn:

- I. DE BANKEN DIENEN MEER TE COMMUNICEREN, DUIDELIJKE PRODUCTEN AAN TE BIJDEN EN TE ZORGEN VOOR EEN CONSISTENTE CONSUMENTENERVARING OM DE ACCEPTATIE VAN SEPA-OVERBOEKINGEN DOOR ALLE KLANTEN TE STIMULEREN, WAARBIJ MET NAME OVERHEDEN VOOROP DIENEN TE LOPEN.**

Het Eurosysteem is verheugd over de succesvolle start van de SEPA-Overboeking op 28 januari 2008. Om de acceptatie van SEPA-Overboekingen,

die thans 1,5% bedraagt volgens de eurogebied-SCT-indicator van het Eurosysteem, te stimuleren, dienen de banken hun communicatie-activiteiten naar alle klanten te intensiveren, onder meer door informatie te verschaffen over IBAN en BIC, en door duidelijke productaanbiedingen. Zij dienen er tevens voor te zorgen dat cliënten SCT ervaren op een wijze die vergelijkbaar is met die van bestaande nationale overboekingen, in plaats van SCT te presenteren als een oplossing voor uitsluitend grensoverschrijdende betalingen. Ook verkopers van bedrijfsmiddelenplanningssystemen of software voor betalingen hebben een rol in het onder de aandacht brengen van SEPA bij ondernemingen, overheden en het midden- en kleinbedrijf. Indien grote gebruikers, zoals ondernemingen en overheden, nog geen gebruik maken van SCT, dienen zij bezig te zijn met voorbereidingen om dit vanaf 1 november 2009, als de SEPA Automatische Incasso (SDD) wordt ingevoerd, wel te doen. Het Eurosysteem heeft er alle vertrouwen in dat de migratie aan snelheid zal winnen, met name wanneer de EPC verdere verbeteringen doorvoert die beantwoorden aan de eisen van klanten.

Het Eurosysteem spoort overheden aan het goede voorbeeld te geven door als een van de eersten de SEPA-betaalinstrumenten te gaan gebruiken, aangezien SEPA een belangrijke politieke doelstelling is voor Europa en tevens een belangrijke faciliterende rol kan spelen in e-overheidsprojecten (de “electronische overheid”).

2. DE LAATSTE OBSTAKELS VOOR EEN TIJDIGE START VAN DE SEPA-AUTOMATISCHE INCASSO (SDD) DIENEN TE WORDEN WEGGENOMEN, WAARONDER HET AFRONDEN VAN DE DISCUSSIE ROND HET MULTILATERALE VERREKENINGSTARIEF (MULTILATERAL INTERCHANGE FEE, OFWEL MIF); DE EPC MOET STARTEN MET HET FORMELE ACCEPTATIEPROCES EN HET NAUWGEZET VOLGEN VAN DE BEREIKBAARHEID VOOR SDD.

De start van de SEPA Automatische Incasso staat gepland voor 1 november 2009, met Kern-

en *Business-to-Business*-diensten, alsmede een e-mandaadoptie. De vele onzekere factoren kunnen echter een belemmering vormen voor de tijdige start en succesvolle acceptatie van SDD. Om verder te kunnen moeten zeer snel oplossingen worden gevonden, bijvoorbeeld door duidelijkheid te verschaffen omtrent de startdatum, de blijvende geldigheid van bestaande machtigingen te waarborgen, tegemoet te komen aan klantenvereisten, de communicatie-inspanningen te intensiveren en de besprekingen over het multilaterale verrekeningstarief (MIF) af te ronden.

Om een einde te maken aan de onzekerheid betreffende de toepasbaarheid van een MIF, heeft de Europese Centrale Bank (ECB), in nauwe samenwerking met de Europese Commissie, concrete voorstellen gedaan. Wanneer een nationale, standaard MIF bestaat voor nationale automatische incasso's, zou deze tevens kunnen worden toegepast op SDD in de betreffende nationale context. Verandering of afschaffing van de oude MIF (bijv. als gevolg van een besluit door de betreffende nationale mededingingsautoriteit of van het fasegewijs afschaffen van het nationale automatische-incassosysteem) zou ook op nationaal niveau moeten worden toegepast op SDD. Dit zal zorgen voor gelijkwaardige concurrentieverhoudingen tussen SDD en nationale automatische-incassoschemes, en zal de migratie naar SDD vergemakkelijken. Voor de “grensoverschrijdende” SDD zou het idee van een standaard MIF door de Europese Commissie worden geaccepteerd mits dit op de juiste wijze wordt gerechtvaardigd en het een overgangsooplossing is, d.w.z. slechts van toepassing gedurende een beperkte periode. Voortbouwend op deze door de ECB en de Europese Commissie geboden leidraad, heeft de ECB nog een voorstel gedaan voor een MIF voor grensoverschrijdende SDD voor de overgangperiode. De kernelementen van dit nieuwe voorstel zijn: 1) het niveau van de standaard tussentijdse MIF voor grensoverschrijdende SDD is gesteld op 8,8 cent, dat tevens moet worden gezien als een maximum (“plafond”); 2) er worden

onmiddellijk besprekingen gestart tussen de Europese Commissie en de EPC over een financieel model voor SDD voor de langere termijn, idealiter resulterend in een concrete overeenkomst uiterlijk aan het eind van het eerste kwartaal van 2009; en 3) de overgangs-MIF voor grensoverschrijdende SDD wordt toegepast voor een bepaalde periode die de banken voldoende tijd geeft het financieel model voor SDD voor de lange termijn aan te passen. Dit zou ondersteuning bieden aan de start van SDD voor in euro luidende grensoverschrijdende betalingen, hetgeen de echt nieuwe betaaldienst op Europees niveau is en, als zodanig, cruciaal is voor het succes van SEPA.

De EPC, nationale SEPA-migratiecomités, overheden en nationale wetgevende instanties dienen zich gezamenlijk te richten op het wegnemen van onzekerheden in dit verband. Desniettegenstaande wordt de EPC uitgenodigd het formele acceptatieproces zo snel mogelijk te openen voor de start van de SDD op 1 november 2009 en de bereikbaarheid van zijn SDD-product nauwgezet te volgen.

3. SEPA DIENT END-TO-END STRAIGHT THROUGH PROCESSING (STP, VERWERKING ZONDER HANDMATIGE INTERVENTIE) MOGELIJK TE MAKEN EN VERDER TE GAAN DAN DE KERN- EN BASISPRODUCTEN.

De totale voordelen van SEPA zullen alleen worden verwezenlijkt als SEPA aan de klantbehoeften tegemoet komt. Voor professionele gebruikers is *end-to-end straight through processing* een belangrijke vereiste. Op bedrijfsniveau moeten de berichten *end-to-end*-overboekingsinformatie kunnen bevatten teneinde automatische betalingsafstemming te vergemakkelijken. Zodra het een goedgekeurde internationale standaard wordt, dient de ISO-standaard die nu wordt ontwikkeld voor een “Gestructureerde crediteursverwijzing naar de overboekingsinformatie” direct aan de gebruikers in de SEPA-berichten ter beschikking te worden gesteld. Op technisch niveau dienen in het totale traject tussen klanten gemeenschappelijke berichtstandaarden te

worden geboden, zowel in het customer-to-bank-domein als in het *bank-to-customer*-domein, d.w.z. respectievelijk initiëring van betaling en kennisgeving van betaling, rekeningbericht en rekeningafschrift. Het Eurosysteem zou iedere bank willen verzoeken om minimaal de gestandaardiseerde berichten aan haar bedrijfsklanten aan te bieden. Dit zal tevens als basis dienen voor de betaalsector om met succes een SEPA-breed kader te ontwikkelen voor e-factureringsdiensten.

Er is aanzienlijke vooruitgang geboekt met de ontwikkeling van SEPA online betalingen, dat klanten in staat stelt hun eigen internetbankierapplicatie te gebruiken voor het initiëren van een betaling bij een online verkoper. Het Eurosysteem moedigt de EPC aan het e-Betalingskader uiterlijk eind 2009 af te ronden. Het Eurosysteem verwelkomt de samenwerkingsovereenkomst die de EPC en de vereniging van GSM-mobiele-telefoonaanbieders in juni 2008 hebben ondertekend teneinde gezamenlijk mobiele betalingskanalen te ontwikkelen binnen SEPA.

4. HET VASTSTELLEN VAN EEN REALISTISCHE MAAR AMBITIEUZE EINDDATUM VOOR DE MIGRATIE NAAR SCT EN SDD IS EEN NOODZAKELIJKE STAP OM IN EEN VROEG STADIUM DE VRUCHTEN VAN SEPA TE KUNNEN PLUKKEN.

Ter voorkoming van een langdurig en kostbaar migratieproces naar SCT en SDD en, in het bijzonder, ter vermijding van een uitkomst waarbij de voordelen van SEPA niet worden behaald omdat SEPA-betalingen alleen worden gebruikt voor grensoverschrijdende betalingen, in een “mini-SEPA”-scenario, is het van belang dat de belangrijkste spelers, zoals ondernemingen en overheden, zo snel mogelijk naar SCT en SDD migreren. Om klanten te overtuigen over te stappen, dient natuurlijk allereerst sprake te zijn van goede productaanbiedingen en duidelijke communicatie door banken. De volgende stap is het wegnemen van de misvatting in sommige delen van de markt dat de migratie naar SEPA oneindig kan worden

uitgesteld. Aan alle marktpartijen moet door middel van het stellen van een realistische, maar ambitieuze einddatum worden duidelijk gemaakt dat nationale overboekings- en automatische-incassoschemes in het eurogebied geleidelijk zullen verdwijnen. Het Eurosysteem gaat dus door met zijn pogingen om onder de belanghebbenden de overtuiging te doen laten postvatten dat het vaststellen van een einddatum een noodzakelijke stap is, en zal zowel aan de modaliteiten (bijv. zelfregulering of regulering) als aan de einddatum zelf werken.

5. DE MARKT WORDT AANGEMOEDIGD HET SEPA VOOR KAARTEN AMBITIEUZER AAN TE PAKKEN EN MARKTINITIATIEVEN TE ONDERSTEUNEN VOOR HET OPZETTEN VAN EEN EUROPEES KAARTENSCHHEME.

Het SEPA voor Betaalkaarten ging op 1 januari 2008 van start, maar is nog niet in dezelfde mate door banken overgenomen als de SEPA Overboeking. De EPC heeft na besprekingen met de Europese Commissie de kernelementen van het SEPA-Betaalkaartenkader (SEPA Cards Framework, hierna SCF) toegelicht. Het Eurosysteem is er van overtuigd dat de verduidelijkingen betreffende de geografische dekking van kaartschemes en het recht van een verkoper om bepaalde kaartmerken niet te accepteren of om een toeslag te heffen op bepaalde kaarttransacties, bepaalde misvattingen in de markt hebben weggenomen, waar ontwikkelingen mogelijk in een andere richting gingen dan de SEPA-doelstellingen van effectiever concurrentie en grotere efficiëntie.

Gezien het belang van kaartbetalingen voor de Europese burger en het mogelijk besparende effect van kaarten op de kosten van contant geld voor banken, verkopers en de maatschappij als geheel, zou het Eurosysteem desalniettemin graag zien dat de markt zich ambitieuzer doelstellingen stelt op het gebied van kaartbetalingen. Het Eurosysteem verwacht dat er ten minste één additioneel betalingsscheme zal ontstaan dat aan de eisen van de kaarthouders, banken, verkopers, mededingingsautoriteiten en het Eurosysteem voldoet. Het Eurosysteem

heeft hierover gesprekken gevoerd met de belangrijkste Europese banken en andere belanghebbenden, en is een groeiende overtuiging van de noodzaak van en toenemende steun voor een Europees betalingsscheme gewaargeworden. Momenteel zijn er drie marktinitiatieven om een dergelijk Europees kaartenscheme op te zetten. Het Eurosysteem verwelkomt deze projecten en beschouwt ze als een duidelijk signaal dat de markt de noodzaak van een Europees kaartenscheme erkent.

Naast deze schemes en marktinitiatieven wordt een beroep gedaan op de EPC om rekening te houden met de laatste ontwikkelingen (bijv. standaardisatie, driepartijenschemes en besluiten van mededingingsautoriteiten). Het SCF dient op zijn minst te worden geactualiseerd en herzien. Bovendien zou de EPC moeten beginnen met het controleren van de implementatie van het SCF. Het Eurosysteem moedigt alle Europese banken aan de risico's voor het SEPA voor Betaalkaarten te onderkennen, meer erbij betrokken te raken, de strategische controle over de betaalkaartmarkt te behouden of terug te winnen, en alle kansen aan te grijpen die door het SEPA voor Betaalkaarten worden geboden.

6. DE EUROPESE BETAALSECTOR DIENT ERVOOR TE ZORGEN DAT ZIJ VOLDOENDE CONTROLE HEEFT OVER DE SEPA-KAARTSTANDAARDEN, DIE BIJ VOORKEUR NIET BEDRIJFSSPECIEK Zouden MOETEN ZIJN. DE EPC DIENT HET SEPA-KAARTENSTANDAARDISATIEPROGRAMMA VERDER TE ONTWIKKELEN.

Op het gebied van SEPA-kaartstandaardisatie werkt de EPC, in samenwerking met alle belanghebbenden, toe naar afronding uiterlijk eind 2008 van een veelomvattend kader van vereisten voor alle domeinen van kaartbetalingen (d.w.z. kaart-terminal, terminal-acquirer, acquirer-issuer en certificering en type-goedkeuring). Het kader van standaarden dat nu voorligt is echter nog lang niet klaar om te worden geïmplementeerd door de markt. Bovendien lijken bepaalde elementen te ontbreken, zoals de laatste ontwikkelingen

in het kader van ISO 20022. Uiterlijk eind 2009 zou daarom als nieuwe uiterste datum moeten worden gesteld. Teneinde aan deze deadline te voldoen, wordt de EPC uitgenodigd voort te bouwen op de bestaande Europese standaardisatie-initiatieven waarmee hij heeft samengewerkt.

Het Eurosysteem beveelt de Europese betaalsector aan waar mogelijk gebruik te maken van niet-bedrijfsspecifieke standaarden (zoals ISO-standaarden) en actief te werken aan het ontwikkelen van dergelijke standaarden waar deze nog niet beschikbaar zijn. Bovendien adviseert hij de Europese betaalsector actiever te worden in de relevante mondiale standaardisatie-initiatieven teneinde voldoende invloed te hebben op de ontwikkeling van standaarden. Ten slotte nodigt het Eurosysteem de Europese betaalsector (bijv. de EPC of een vertegenwoordiger van Europese kaartschemes) uit lid te worden van EMVCo en PCI SSC, voor zolang deze bedrijfsspecifieke standaarden door de Europese betaalsector worden gebruikt. Het Eurosysteem raadt de Europese betaalsector, en in het bijzonder de EPC, aan belanghebbenden (bijv. terminalfabrikanten, verwerkers, maar ook verkopers en kaarthouders) meer en gestructureerder te betrekken bij het SEPA-kaartstandaardisatieprogramma.

7. BEVEILIGING VORMT DE BASIS VAN HET VERTROUWEN IN SEPA-BETALINGEN, EN ALLE BETROKKENEN DIENEN HUN INSPANNINGEN OP DIT VLAK TE INTENSIVEREN.

De beveiliging van het betalingsverkeer verdient bijzondere aandacht. Het Eurosysteem verwelkomt de recente aanvulling van beveiligingsbeginselen door de EPC op de SDD-*Rulebooks*, die ze verplicht maken voor alle *schemedeelnemers*. Het Eurosysteem verwacht van elke bank dat zij state-of-the-art risicobeheersprocedures invoeren, met als doel bij te dragen aan de beveiliging en aantrekkelijkheid van het SDD-*scheme* als geheel.

Het Eurosysteem is tevens verheugd te zien dat de EPC een speciale werkgroep voor informatiebeveiliging heeft opgezet en dat hij uiterlijk eind 2008 aanbevolen praktijken (“good practices”) zal vaststellen. Het is noodzakelijk vertrouwen te waarborgen in elektronische-betalingskanalen, alsmede de beschikbaarheid en bruikbaarheid te garanderen. Om de voordelen van SEPA ten volle te verwezenlijken, dienen onderling verschillende beveiligingspraktijken of een “race to the bottom”-wedstrijd voor lagere beveiligingskosten te worden voorkomen. Er is een gemeenschappelijk, hoog beveiligingsniveau voor Internetbankieren, kaartbetalingen en online-betalingen nodig. De banken worden uitgenodigd zich te verplichten aan de passende beveiligingsstandaarden en –aanbevelingen, en bij het treffen van besluiten over beveiligingszaken niet alleen rekening te houden met hun eigen belangen, maar eveneens met die van hun klanten. Gezien het feit dat de beveiliging van internetbankieren en online-betalingen afhankelijk is van vele actoren, dient coördinatie onder belanghebbenden te worden gestimuleerd. Er is bijvoorbeeld betere samenwerking met de Europese Commissie nodig om te kijken naar harmonisering van het juridisch kader voor de aanpak van e-misdaad.

8. DE INFRASTRUCTUREN LEVEREN HET GOEDE VOORBEELD, MAAR DE RESTERENDE BEPERKINGEN VOOR DE INTEROPERABILITEIT DIENEN TE WORDEN WEGGENOMEN.

De effecten van SEPA zijn tot dusver het meest zichtbaar geweest op infrastructuurniveau, d.w.z. de entiteiten die een interbancair betalings*scheme* aanbieden. Het Eurosysteem constateert met genoegen dat de meeste ACH's die in euro luidende overboekingen verwerkten inmiddels aan de voorwaarden van het SCT-*scheme* voldoen en sinds de start van het *scheme* in januari 2008 SCT's verwerken, ondersteund door hun berichtenplatforms. Verschillende infrastructures ontwikkelen zich van aanbieder van zuiver binnenlandse diensten naar pan-Europese dienstverleners in een echte binnenlandse markt voor het eurogebied. Het

Eurosysteem verwelkomt deze aanpak van harte. De resterende belemmeringen voor het SEPA voor infrastructures dienen te worden weggenomen: banken of banksectoren zouden niet door enige entiteit gedwongen moeten worden een bepaalde infrastructuur te gebruiken (noch als directe, noch als indirecte deelnemer) of bedrijfsspecifieke technische standaarden te gebruiken. Verder moedigt het Eurosysteem alle belanghebbenden (d.w.z. de EPC, EACHA en alle ACH's in het eurogebied) aan hun werk aan het verwezenlijken van volledige interoperabiliteit van infrastructures voort te zetten. Van infrastructures wordt verwacht dat zij, indien daartoe verzocht, een koppeling met om het even welke andere infrastructuur maken.

9. GOED BEHEER VAN HET SEPA-PROJECT VEREIST VERANDERINGEN IN HET MANDAAT EN DE ORGANISATIE VAN DE EPC.

Het welslagen van SEPA is in hoge mate afhankelijk van adequaat projectbeheer. Goede beheerarrangementen voor een project als het SEPA bestaan uit het involveren van verschillende belanghebbenden op zowel Europees als nationaal niveau en het in evenwicht brengen van hun belangen, door middel van transparantie en met mechanismen die de verwezenlijking van de SEPA-doelstellingen verzekeren.

Gezien de cruciale rol die de EPC speelt in het SEPA-project, verdienen de beheerarrangementen van de EPC bijzondere aandacht. Hoewel de EPC aanzienlijke vooruitgang heeft geboekt bij het in evenwicht brengen van de belangen van verschillende belanghebbenden in de SEPA-schemes, bestaat er nog steeds aanzienlijke ruimte voor verbetering wat betreft het betrekken van alle belanghebbenden, van ondernemingen tot overheden en van detailhandelaren tot consumenten, zonder daarmee te zeggen dat deze partijen lid zouden moeten worden van de plenaire vergadering van de EPC. Het Eurosysteem zou zich in het bijzonder verheugen op de betrokkenheid van overheden, die belangrijke klanten van betaaldiensten vormen

en overeenkomstig de politieke doelstellingen van het SEPA-project zouden moeten handelen. Tevens dient verdere vooruitgang te worden geboekt betreffende transparantie en het bereiken van de SEPA-doelstellingen. De EPC zou moeten overwegen verschillende verbeteringen door te voeren inzake beheerarrangementen in reactie op legitieme kritiek van belanghebbenden, regelgevende instanties en het Eurosysteem. Een korte-termijnremedie zou kunnen liggen in de versterking van het EPC-Secretariaat, zodat deze de EPC bij zijn vele taken adequaat kan ondersteunen. Op de middellange tot langere termijn zijn substantiëlere veranderingen nodig om de effectiviteit, transparantie en verantwoordingsaflegging van het EPC te verbeteren.

10. DUIDELIJKHEID EN ZEKERHEID MET BETREKKING TOT DE SEPA-TAKEN WAARVAN HET EUROSYSTEEM VERWACHT DAT ZIJ WORDEN VERVULD – SEPA-IMPLEMENTATIE EN -MIGRATIEMIJLPALLEN.

Teneinde duidelijkheid en zekerheid te kunnen bieden wat betreft de taken waarvan hij verwacht dat zij worden vervuld, heeft het Eurosysteem een lijst met mijlpalen vastgesteld voor SEPA-implementation en -migratie. De lijst met SEPA-mijlpalen maakt een betere besturing van het SEPA-project mogelijk, en de voortgang naar SEPA-implementation en -migratie kan er beter mee worden gemeten, terwijl er tegelijkertijd toe wordt bijgedragen dat de dynamiek behouden blijft. Hier volgt een opsomming van de mijlpalen in chronologische volgorde: ervoor zorgen dat de bestaande mandaten hun geldigheid behouden, SDD MIF, een herziening van Verordening 2560/2001, het vaststellen van een einddatum voor SCT, de start van SDD, de omzetting van de Richtlijn betreffende betaaldiensten, het kader voor e-factoring, het vaststellen van een einddatum voor SDD, een besluit inzake additionele Europese kaartschemes, en de implementation van SEPA-kaartstandaarden.

INLEIDING

Het Eurosysteem blijft sterk voorstander van de vorming van een gemeenschappelijk eurobetalingsgebied (SEPA), waarin particulieren en ondernemingen de mogelijkheid hebben binnen het gehele eurogebied girale betalingen te verrichten vanaf één enkele betaalrekening waar dan ook in het eurogebied, daarbij gebruik makend van één enkele reeks betaalinstrumenten. Dit alles op net zo gemakkelijke, efficiënte en veilige wijze als thans mogelijk is op nationaal niveau. SEPA is noodzakelijk om te komen tot een meer geïntegreerde betaalmarkt in Europa, die aanzienlijke economische voordelen voor de maatschappij zal opleveren. Verder is het een noodzakelijke stap in de voltooiing van de invoering van de euro als de gemeenschappelijke munt van 15, en binnenkort, na aanneming door Slowakije op 1 januari 2009, 16 landen in Europa. SEPA is als zodanig niet slechts een zakelijk project, maar is tevens nauw verbonden met de politieke ambitie voor een meer geïntegreerd, concurrerender en innovatiever Europa. Het SEPA vormt een belangrijke Europese doelstelling, die qua ambitie, omvang en complexiteit vergelijkbaar is met de overgang naar de euro en de invoering van eurobankbiljetten en euromunten. Het project ter ontwikkeling en vorming van SEPA wordt gecoördineerd door de Europese Betalingsraad (European Payments Council, ofwel EPC), het zelfregulerende orgaan voor het Europese bankwezen op het gebied van betaaldiensten. In zijn rol als katalysator van verandering volgt het Eurosysteem de ontwikkelingen betreffende SEPA nauwgezet. Tot op heden heeft het Eurosysteem over dit onderwerp vijf voortgangsverslagen gepubliceerd. In de verslagen wordt de voortgang van de voorbereidingen beoordeeld en worden richtsnoeren geboden aan de markt. Bovendien is in november 2006 een verslag gepubliceerd dat specifiek ging over betalingsschemes.

Sinds de publicatie van het vijfde voortgangsverslag in juli 2007 hebben er veel nieuwe ontwikkelingen plaatsgevonden. De succesvolle lancering van SEPA in januari 2008 was een belangrijke mijlpaal. Met de invoering

van de SEPA-Overboeking (SEPA Credit Transfer ofwel SCT) op 28 januari 2008 zijn de eerste voordelen van SEPA werkelijkheid geworden voor de banken en, nog belangrijker, beginnen deze voordelen de eindgebruikers van betaaldiensten te bereiken. De nationale SEPA-implementatie- en -migratieplannen zijn opgesteld en gepubliceerd. De meeste geautomatiseerde clearinginstellingen (ACH's) die in euro luidende overboekingen verwerkten, voldoen nu aan de voorwaarden van het SCT-*scheme*

In januari 2008 is tevens SEPA voor Kaarten van start gegaan, maar op dit terrein dient nog meer werk te worden verricht ter verwezenlijking van de doelstellingen van het SEPA-project, waaronder de vorming van ten minste één ander Europees kaartscheme.

Wat betreft het derde type betaalinstrument, de SEPA Automatische Incasso (SEPA Direct Debit, ofwel SDD, ook wel domiciliëring of invordering genoemd) zijn het afgelopen jaar de voorbereidingen voortgezet, wat heeft geleid tot de invoering van twee *Rulebooks*, een voor de Kerndienst en een voor de "Business-to-Business"-dienst, voor de voorziene startdatum van SDD op 1 november 2009. Desondanks wordt dit belangrijke SEPA-instrument nog steeds omgeven door veel onzekerheden, die dringend moeten worden opgelost.

Tevens is vooruitgang geboekt op de terreinen van e-betalingen en betalingen per mobiele telefoon.

Bovendien is het beheer van het SEPA-project als geheel en van de EPC als zijn belangrijkste promotor onderwerp van discussie geweest.

Ondanks de overwegend positieve ontwikkelingen sinds de publicatie van het 5de Voortgangsverslag in juli 2007, heeft het Eurosysteem geconstateerd dat de motivatie voor het project onder de marktpartijen aan het afnemen is, en dat de constructieve sfeer in de voorbereidingsfase heeft plaatsgemaakt voor pessimisme. Om deze reden acht het Eurosysteem

het nuttig opnieuw een voortgangsverslag te publiceren, dat zich op gebieden richt waar de markt nog werk dient te verrichten, teneinde deze projectmoeheid te boven te komen en het welslagen van SEPA te waarborgen. Het voortgangsverslag richt zich niet alleen tot de banken en toekomstige betaalinstanties, maar ook tot alle belanghebbenden, zoals bedrijven, overheden, verkopers en consumenten. De SEPA-doelstellingen kunnen alleen ten volle worden verwezenlijkt indien alle belanghebbenden zich gezamenlijk actief inspannen. Naast aanbevelingen aan de markt over hoe de resterende problemen kunnen worden opgelost, bevat dit voortgangsverslag ook mijlpalen, met als doel duidelijkheid en zekerheid te verschaffen betreffende de taken die dienen te worden volbracht om de implementatie en migratie van SEPA tot een succes te maken. Alle belanghebbenden worden verzocht om werk te maken van de aanbevelingen en taakstellingen, zodat de doelstellingen van SEPA kunnen worden verwezenlijkt.

Het verslag bestaat uit zes hoofdstukken. Hoofdstuk 1 geeft een beoordeling van de status van de SEPA-Overboekings- en SEPA-Automatische-Incasso-instrumenten. Hoofdstuk 2 bespreekt SEPA-Kaartbetalingen, waaronder standaardisatie en de opkomst van additionele Europese kaartschemes. Ontwikkelingen in de infrastructuur voor verwerking, afwikkeling en/of verrekening van SEPA-betalingen worden besproken in Hoofdstuk 3. De ontwikkelingen met betrekking tot contant geld worden beschreven in Hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 gaat over beheerkwesties. Hoofdstuk 6, ten slotte, bespreekt de SEPA-mijlpalen.

I DE SEPA-OVERBOEKING (SCT), DE SEPA-AUTOMATISCHE INCASSO (SDD) EN DE EINDDATUM VOOR MIGRATIE

I.1 DE SEPA-OVERBOEKING: VOORTGANG EN RICHTLIJNEN

De SEPA Overboeking, die op 28 januari 2008 werd gelanceerd, heeft een succesvolle start gekend. Meer dan 4.000 banken hebben zich aangesloten bij het *scheme* en *rulebook* (d.w.z. Versie 2.3 van het *Rulebook* van het SEPA Overboekings*scheme*). Tegen eind augustus hadden 4.350 banken zich erbij aangesloten en volgens de EPC zouden bijna alle banken die actief zijn in het betalingsbedrijf zich erbij hebben aangesloten en in staat zijn SCT's te versturen en te ontvangen. Er kan daarom worden geconcludeerd dat de bereikbaarheid van banken in SEPA geen probleem is geweest. In de aanloopfase waren er enkele kinderziektes, bijvoorbeeld ten aanzien van het gebruik van onjuiste BIC's en de inaccurate toepassing van de *schemeregels* bij het verrichten van een SCT-terugboekingstransactie, maar deze werden door marktpartijen snel onder de aandacht van de EPC gebracht en werden vervolgens opgelost.

In de aanloop naar de lancering werden nationale SEPA-implementatie- en migratieplannen opgesteld en gepubliceerd. Het Eurosysteem heeft 12 gemeenschappelijke bepalingen voor de nationale plannen vastgesteld en controleert periodiek hun omzetting. Het Eurosysteem heeft besloten de ontwikkelingen in SEPA nauwgezet te blijven volgen nu het is geëvolueerd van een idee naar realiteit. Hij heeft een SCT-indicator voor het eurogebied samengesteld ter controle van de acceptatie van SCT in het eurogebied. De indicator is gebaseerd op de gegevens die door de in het eurogebied gevestigde infrastructuren (ACH's) worden geleverd. Als zodanig meet het niet exact alle SCT-transacties, bijv. het omvat geen 'intra-bank'-transacties en transacties die worden afgewikkeld via bilaterale clearing of het stelsel van correspondentbanken, maar biedt een waardevolle en unieke indicator van het aandeel in percentages van SCT-transacties in het totale volume van overboekingstransacties. De indicator wordt maandelijks geactualiseerd en gepubliceerd op de website van de ECB¹. Volgens de indicator is het gebruik van SCT (zie grafiek hieronder)

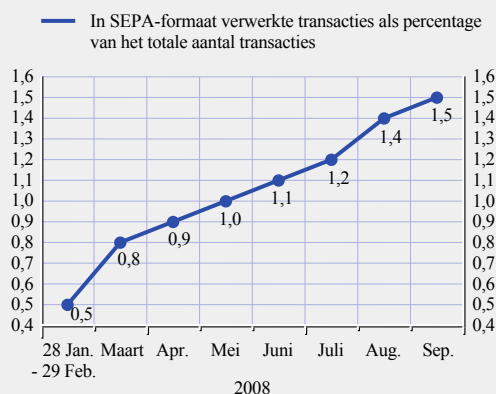
gestaag gegroeid sinds de introductie op 28 januari 2008. In september 2008 werden 7 miljoen SCT-transacties verwerkt door CSM's in het eurogebied, corresponderend met 1,5% van het totale overboekingsvolume.

Naast het samenstellen van een SCT-indicator voor het eurogebied, beoordeelt het Eurosysteem tevens de acceptatie van SCT op nationaal niveau. De "Nationale SCT-indicatoren" geven een omvattender beeld van de situatie in elk land met betrekking tot het marktaandeel van nationale producten en SEPA-Overboekingen. Zij worden halfjaarlijks samengesteld en zijn gebaseerd op gegevens geleverd door een groter aantal bronnen. De nationale indicatoren zullen vanaf eind 2008 worden gepubliceerd op de websites van de NCB's van het eurogebied.

De acceptatie van SCT wordt beïnvloed door het tempo van de overgangsprocedures op het niveau van de banken, reclame voor het nieuwe instrument door banken en voorbereidingen door gebruikers, bijvoorbeeld door het actualiseren van hun bedrijfsmiddelenplanningssysteem (Enterprise Resource Planning, ofwel ERP) of betalingssoftware. Momenteel hebben een groot aantal banken hun operationele voorbereidingen

1 Zie <http://www.ecb.europa.eu/paym/sepa/timeline/html/index.en.html>.

Migratie naar de SEPA-Overboeking

voor de massaverwerking van SCT-transacties nog niet afgerond, en vereist de verwerking nog handmatige tussenkomst. Bovendien is de communicatie van veel banken gemiddeld gezien minimaal geweest, of was deze alleen gericht op specifieke klanten. De ECB heeft in 2007 en 2008 een bedrijvenenquête gehouden waar meer dan 300 grote en kleine bedrijven aan hebben meegewerkt². In 2008 steeg de bekendheid van SEPA significant tot 80% (van 53% in 2007), maar de hoofdbron van informatie blijft de pers en niet het bankwezen. De enquêterespondenten hadden geen goed besef van de impact van SEPA. Het bankwezen dient derhalve zijn communicatie-inspanningen te intensiveren, bijvoorbeeld door informatieverschaffing over IBAN en BIC, en te zorgen voor duidelijke productaanbiedingen aan alle klanten. Ook verkopers van ERP-systemen of software voor betalingen hebben een rol in het onder de aandacht brengen van SEPA bij ondernemingen, overheden en het midden- en kleinbedrijf. Het Eurosysteem nodigt de verkopers die achterlopen uit er voor zorg te dragen dat hun producten klaar zijn voor SEPA en aan hun klanten aan te bieden. Anderzijds willen klanten hun overgangsproces wat timing betreft wellicht afstemmen op de lancering van de SEPA-Automatische Incasso, die in november 2009 van start moet gaan. In ieder geval dienen de projecten nu al gaande te zijn om deze deadline van november 2009 te halen.

In de eerste acht maanden lijkt het gebruik van SCT hoofdzakelijk beperkt te zijn geweest tot in euro luidende grensoverschrijdende transacties, waarvan doorgaans wordt geschat dat zij rond 2% van de overboekingen in Europa voor hun rekening nemen. Het positieve nieuws is echter dat de SEPA-migratie is begonnen. Het Eurosysteem vertrouwt erop dat deze zal versnellen, met name wanneer verdere verbeteringen (zie hieronder) worden doorgevoerd, zodra SDD vanaf november 2009 beschikbaar komt, en wanneer brede overeenstemming tussen belanghebbenden kan worden bereikt voor het bepalen van een einddatum voor de migratie van nationale overboekingen naar SCT. Het Eurosysteem

verwacht dat de migratie naar SCT-transacties eind 2010 een kritische massa zal hebben bereikt.

Parallel aan de lancering van SCT, heeft de EPC in 2008 op verzoek van klantvertegenwoordigers en/of banken aan een aantal veranderingen en verbeteringen gewerkt. Deze actualiseringen zijn opgenomen in Versie 3.2 van het *SCT-Rulebook*, dat in juni 2008 door de EPC is goedgekeurd en dat de huidige versie 2.3 op 2 februari 2009³ zal vervangen. Naast enkele juridische wijzigingen en feitencorrecties, is de nieuwe versie erop gericht de servicekwaliteit van het door de banken aangeboden product te verbeteren. Het Eurosysteem verwelkomt deze verbeteringen van het SCT, voornamelijk de “(categorie) doel”-codes die door de Betaler worden gegeven ter aanduiding van het doel van de transactie (bijv. salarisbetaling) en “referentie”-codes ter aanduiding dat de Betaler en/of Betalingsontvanger handelen namens een andere (juridische) entiteit. Deze beide verbeteringen kwamen in reactie op verzoeken van bedrijven die van SCT gebruik maken. Andere veranderingen vloeiden voort uit de deelname van Zwitserse financiële instellingen in het *SCT-Scheme*⁴. De EPC heeft tevens belanghebbenden geconsulteerd betreffende de implementatierichtlijnen ter harmonisering van de *customer-to-bank*-berichtstandaarden en voor het in staat stellen van klanten om op uniforme wijze een SCT (en SDD) te initiëren, en heeft het de *customer-to-bank*-implementatierichtlijnen voor SCT goedgekeurd. Bovendien is de EPC recentelijk gestart met het analyseren van de

2 De bedrijvenenquête van de ECB maakt gebruik van het “European Business Test Panel” van de Europese Commissie.

3 Versie 3.2 van het *SCT-Rulebook* is een actualisering van Versie 3.0 (goedgekeurd in december 2006) en zal de thans gebruikte Versie 2.3 op 2 februari 2009 vervangen. Hoewel een Versie 3.1 is ontwikkeld, is deze niet goedgekeurd. Enkele veranderingen in het *Rulebook* treden pas vanaf 1 november 2009, de implementatie deadline voor de Richtlijn betreffende betaaldiensten, in werking.

4 Het SEPA omvat thans 31 landen, d.w.z. de 27 EU-lidstaten, Noorwegen, IJsland, Liechtenstein en Zwitserland, alsmede gebieden die krachtens artikel 299 van het Verdrag van Rome als onderdeel van de EU worden gezien (Martinique, Guadeloupe, Frans-Guyana, Réunion, Gibraltar, de Azoren, Madeira, Canarische Eilanden, Ceuta en Melilla, en de Aland Eilanden). De EPC heeft algemene beginselen en criteria ontwikkeld voor landen en gebieden die onderdeel van het SEPA willen worden.

vereisten voor harmonisering van de *bank-to-customer*-berichtstandaarden, d.w.z. de berichten ter kennisgeving van betaling, rekeningbericht en rekeningafschrift. Ten slotte heeft de EPC zich gebogen over de vereisten van ondernemingen met betrekking tot overboekingsinformatie. De EPC heeft een adviesdocument goedgekeurd dat ‘snelle overstappers’ in staat zal stellen de thans in ontwikkeling zijnde ISO-standaard voor een “Gestructureerde crediteurverwijzing naar de overboekingsinformatie” te implementeren zodra deze als internationale standaard is goedgekeurd.

Het Eurosysteem heeft echter enkele resterende obstakels voor de acceptatie van SCT gesignaleerd. De klantervaringen met SCT kunnen nog niet volledig worden vergeleken met de ervaringen met bestaande nationale overboekingen. Het is bijvoorbeeld niet altijd mogelijk betalingen te verrichten met een toekomstige uitvoeringsdatum en/of periodieke betalingen te verrichten, en sommige toepassingen voor online-bankieren vereisen dat een specifiek scherm wordt geopend of een SEPA-land wordt geselecteerd uit een lijst van alle landen in de wereld. Dit duidt er op dat de SEPA-betalingen door veel banken in het eurogebied worden aangeboden als in euro luidende grensoverschrijdende betalingen in plaats van als normale “binnenlandse” betalingen. Wat betreft de IBAN en de BIC zou het Eurosysteem de banken willen uitnodigen om deze identificatiecodes consistent te gaan gebruiken in plaats van de nationale codes, en verder alle crediteuren aan te moedigen deze codes op hun facturen of belastingaanslagen te vermelden. Het Eurosysteem verwelkomt het feit dat de banken ermee hebben ingestemd IBAN- en BIC-conversiediensten aan te bieden voor (niet-) zakelijke klanten die hun rekeningnummerbestanden willen actualiseren. Teneinde het gebruik van SCT door kleine gebruikers, d.w.z. burgers en het midden- en kleinbedrijf, te stimuleren, zou het helpen als banken hen alleen zouden verplichten IBAN te gebruiken; de bank van de opdrachtgevende klant zou dan de juiste BIC toevoegen door deze op te halen uit de op de markt beschikbare databanken. Verder zou het Eurosysteem de afschaffing

van nationale beperkingen op het gebruik van SCT verwelkomen, zoals het vereiste om voor bepaalde betalingen andere tarifieringsopties te gebruiken dan SHARE. Op dezelfde wijze zou de markt, samen met de betreffende nationale autoriteiten, zo snel mogelijk een oplossing moeten vinden voor het gebrek aan duidelijkheid inzake Betalingsbalansrapportage via betalingsopdrachten. De Raad van Bestuur van de ECB heeft over dit onderwerp in februari 2008 een duidelijk richtsnoer geboden.

Voor grote gebruikers, zoals ondernemingen en overheden heeft een overschakeling op SEPA-betalingen de volgende voordelen. Ten eerste ontstaat er één enkele gestroomlijnde procedure voor alle Europese betalingen, in plaats van afzonderlijke en soms omslachtige procedures voor binnenlandse en intra-Europese grensoverschrijdende betalingen. Ten tweede zullen een groter aantal banken wedijveren om deze dienstverlening. Ten slotte zullen de prijzen voor de SEPA-instrumenten de toegenomen schaalvoordelen bij de verwerking weerspiegelen. Om deze professionele gebruikers te overtuigen, dienen banken tevens een dienst aan te bieden die gemeenschappelijke berichtstandaarden omvat in het hele betalingstraject, zowel in het *customer-to-bank*-domein als in het *bank-to-customer*-domein, d.w.z. respectievelijk de berichten voor betalingsinitiëring en kennisgeving van betaling, rekeningbericht en rekeningafschrift. De EPC wordt uitgenodigd tevens de technische XML-schema's voor de berichten te ontwikkelen. Het Eurosysteem zou elke bank willen uitnodigen de berichtstandaarden te leveren als een minimumaanbod, hetgeen betekent dat bankspecifieke berichten zouden kunnen worden gebruikt in het *customer-to-bank*- en *bank-to-customer*-domein, maar alleen als aanvulling op de gestandaardiseerde berichten.

Het Eurosysteem moedigt overheden aan om, overeenkomstig de Ecofin-conclusies van 22 januari 2008, een voorbeeldrol te vervullen en als een van de eersten over te stappen op de SEPA-betaalinstrumenten, aangezien het SEPA een belangrijke politieke doelstelling

voor Europa vormt en tevens een belangrijke faciliterende rol speelt bij e-overheidsprojecten. De centrale banken zullen in een vroeg stadium naar SCT migreren voor hun eigen betalingen, en stimuleren het gebruik van SCT door de overheden waarvoor zij mogelijk als betalingsdienstverlener fungeren. Op de middellange termijn zullen verdere verbeteringen nodig zijn om SCT tot een blijvend succes te maken, met name waar het eSEPA betreft, aangezien het SEPA niet dient op te houden bij het aanbieden van alleen kern- en basisproducten, maar op legitieme gebruikerseisen zou moeten inspelen. Paragraaf 1.3 beschrijft enkele van deze vereiste verbeteringen. Bovendien herbevestigt het Eurosysteem zijn opvatting dat, op de lange termijn, de betaalsector een gebruikersvriendelijker rekeningcode dan de IBAN dient te ontwikkelen.

De beveiliging van betalingen verdient speciale aandacht. Het verheugd het Eurosysteem dat de EPC een speciale werkgroep heeft opgezet voor informatiebeveiliging en uiterlijk eind 2008 voorkeursprocedures zal vaststellen. Elektronische betalingskanalen bieden zowel banken als hun klanten uitstekende efficiëntievoordelen. Derhalve dient het vertrouwen in, de beschikbaarheid en het gebruik van e-kanalen te worden gewaarborgd. Bovendien is de computercriminaliteit dynamisch en innovatief, en dient daarom door alle marktpartijen, autoriteiten en klanten gezamenlijk te worden bestreden. Om de voordelen van SEPA te benutten, moet het hanteren van onderling verschillende beveiligingsprocedures worden voorkomen, alsmede een *race to the bottom*-concurrentie voor lage beveiligingsuitgaven. Een gemeenschappelijk, hoog beveiligingsniveau voor SEPA-transacties is essentieel, met name op het gebied van internetbankieren, kaartbetalingen en online-betalingen. De banken worden uitgenodigd zich te verbinden tot de passende beveiligingsnormen en –aanbevelingen, en rekening te houden met zowel de belangen van de bank als de belangen van de klanten bij besluitvorming over beveiligingsaspecten. Gezien het feit dat de veiligheid van internetbankieren en onlinebetalingen afhankelijk is van veel actoren (d.w.z. banken, verkopers van hardware/software,

eindgebruikers, wetgevers, rechtshandhavers), dient coördinatie tussen de belanghebbenden te worden aangemoedigd. Er is bijvoorbeeld een verbeterde coördinatie met de wetgevende instantie van de Gemeenschap nodig teneinde de harmonisering van het juridisch kader voor de bestrijding van e-criminaliteit te onderzoeken.

1.2 SEPA-AUTOMATISCHE INCASSO; VOORTGANG EN RICHTSNOEREN

In het afgelopen jaar heeft de EPC goede vooruitgang geboekt met het afronden van de twee automatische-incassoschemes die waren voorzien. In juni 2008 heeft de EPC Versie 3.1 van het SEPA-*Rulebook* voor Basis Automatische Incasso's en Versie 1.1 van het SEPA-*Rulebook* voor *Business-to-Business* (B2B)-betalingen goedgekeurd. Deze twee *Rulebooks* vormen thans de basis voor de uitrol van SDD, die gepland staat voor 1 november 2009⁵. De EPC wordt dringend verzocht deze startdatum te herbevestigen teneinde duidelijkheid te verschaffen aan alle belanghebbenden. De EPC werkt tevens aan de ontwikkeling van een e-mandaatoplossing, d.w.z. een oplossing die de betrokken partijen in staat stelt de noodzakelijke autorisatie voor een automatische-incassotransactie papierloos en volledig elektronisch af te geven en te verwerken, en waarbij gebruik gemaakt wordt van de validatiediensten van de bank van de debiteur om meer beveiliging te bieden. De EPC heeft in juni-juli 2008 de e-mandaten dienstverleningsbeschrijving uitgebracht voor het raadplegen van belanghebbenden en werkt aan de beschrijving van het "e-Operating Model" (dat tevens als technische basis zou kunnen dienen voor SEPA e-Betalingen, zie Paragraaf 1.3), dat in oktober-november 2008 ter raadpleging aan

5 Versie 3.1 van het Basis SDD-*Rulebook* is een update van Versie 2.3 (goedgekeurd in juni 2007). Hoewel een Versie 3.0 is ontwikkeld, is deze niet goedgekeurd. De veranderingen bestaan uit juridische wijzigingen, feitencorrecties en wijzigingen als gevolg van de goedkeuring van een B2B-*Rulebook*. De nieuwe versie beoogt tevens de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren, voornamelijk door "(categorie) doel" en "referentie" toe te voegen, die eveneens waren gewijzigd in het SCT-*Rulebook*, alsmede nieuwe gedetailleerde procedures voor het behandelen van uitzonderingen en een wijziging in de geldigheid van mandaten van 18 naar 36 maanden.

belanghebbenden is voorgelegd. Het Beveiligingsconcept zal het derde aspect zijn van de e-mandaatdiensten. Voorzien wordt dat de finale versie van de e-mandaatoplossing in december 2008 door de EPC zal worden goedgekeurd als onderdeel van het Basis SDD-*Rulebook*.

De harmonisering van het Europees wettelijk kader is van cruciaal belang voor SDD. De Richtlijn betreffende betaaldiensten⁶ (hierna PSD) is in november 2007 formeel goedgekeurd en bevat een aantal bepalingen die van essentieel belang zijn om in de hele EU een solide wettelijke basis te bieden voor het verwerken van betaalinstrumenten, zoals automatische incasso's. Een andere doelstelling is de concurrentie op de betaalmarkt te vergroten door het begrip Betaalinstellingen te introduceren, die bepaalde betaaldiensten kunnen aanbieden en aan minder uitgebreid toezicht zijn onderworpen. Volgens de Europese Commissie liggen de EU-lidstaten goed op schema wat betreft de omzetting van de PSD in nationale wetgeving vóór de sluitingsdatum van 1 november 2009. De PSD zal de operationele implementatie van SEPA vergemakkelijken, vooral van SDD. Gezien het belang van de PSD voor de implementatie van SEPA, zou het Eurosysteem de lidstaten willen aanmoedigen de Richtlijn op tijdige en coherente wijze om te zetten in nationale wetgeving. Bovendien biedt het omzettingproces een uitstekende wettelijke mogelijkheid om er voor te zorgen dat bestaande automatische-incassomandaten geldig blijven voor gebruik met SDD, waardoor een duur en tijdsverslindend mandaatvernieuwingsproces wordt voorkomen. De aanhoudende geldigheid van bestaande mandaten vormt een cruciale succesfactor voor een snelle migratie naar SDD. Het Eurosysteem verwelkomt het feit dat de Europese Commissie een omzettingswerkgroep heeft opgezet om zorg te dragen voor een geharmoniseerd omzettingproces.

Een tweede Communautair wetgevingsproces dat belangrijke gevolgen heeft voor SDD, is de herziening van de Verordening inzake grensoverschrijdende betalingen in euro (2560/2001/EG)⁷. Alom wordt erkend dat

de goedkeuring van de Verordening voor het bankwezen de aanleiding is geweest om in 2002 te beginnen met de ontwikkeling van SEPA. De Europese Commissie heeft thans een voorstel aangenomen waarbij de Verordening wordt aangepast aan de huidige stand van de ontwikkelingen in de betaalsector, d.w.z. door de Verordening zodanig uit te breiden dat automatische-incassotransacties er onder vallen. Dit zal betekenen dat de prijzen voor SDD-producten mogelijk niet hoger zullen liggen dan die voor overeenkomstige nationale automatische-incassoproducten. De herziening houdt tevens in dat de drempel voor vrijstelling van Betalingsbalansrapportage uiterlijk per 1 januari 2010 wordt verhoogd van €12.500 naar €50.000, en er een "sunset clause" geldt voor Betalingsbalansrapportage tot uiterlijk 1 januari 2012, hetgeen betekent dat op betalingsberichten gebaseerde rapportage vanaf die datum dient te worden gestaakt. Een herziene Verordening zou de implementatie van SEPA verder vergemakkelijken.

Een jaar voor de start ervan, resteren er veel onzekerheden met betrekking tot SDD, en deze vormen een obstakel voor tijdige lancering en succesvolle acceptatie. De belangrijkste onzekerheid betreft de aanhoudende discussie over een multilateraal verrekeningstarief (hierna MIF). Ter ondersteuning van een tijdige lancering heeft de ECB in nauw overleg met de Europese Commissie een plan van aanpak voorgesteld⁸. Gedurende een op 1 november 2009 beginnende overgangperiode zou de standaard MIF voor SDD op nationaal niveau gelijk kunnen zijn aan de MIF voor de binnenlandse automatische incasso's, mits er op dat tijdstip een binnenlandse MIF bestaat en voor zolang deze binnenlandse MIF onder nationale (mededingings)wetgeving is toegestaan. Hiermee zouden de bedrijfsmodellen

6 Richtlijn 2007/64/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 betreffende betaaldiensten in de interne markt tot wijziging van de Richtlijnen 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG en 2006/48/EG, en tot intrekking van Richtlijn 97/5/EG.

7 Verordening (EG) nr. 2560/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 2001 inzake grensoverschrijdende betalingen in euro.

8 Zie het Persbericht van de ECB van 4 september 2008; http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2008/html/pr080904_1.en.html.

van de banken op de korte termijn onaangetast blijven, zouden er gelijkwaardige concurrentievoorwaarden zijn voor SDD op nationaal niveau en nationale automatische-incassoschemes, en derhalve de migratie naar SDD op nationaal niveau vergemakkelijken. Volgens deze aanpak vormen de betaalrekeningen de basis voor de beslissing of een transactie als binnenlands of grensoverschrijdend wordt beschouwd (d.w.z. door de landcodes in de twee IBAN's of BIC's). Het idee van een standaard MIF voor een grensoverschrijdende SDD zou door de Europese Commissie worden geaccepteerd op voorwaarde dat deze objectief gerechtvaardigd en slechts voor een beperkte periode van toepassing is. Voortbouwend op dit door de ECB en de Europese Commissie geboden richtsnoer, heeft de ECB een aanvullend voorstel gedaan voor een tussentijdse MIF voor grensoverschrijdende SDD voor de overgangperiode. De kernelementen van dit aanvullende voorstel zijn: 1) de hoogte van de standaard tijdelijke MIF voor een grensoverschrijdende SDD is vastgesteld op 8,8 cent⁹, dat tevens moet worden gezien als een maximum ("plafond"); 2) onmiddellijke start van besprekingen tussen de Europese Commissie en de EPC over een financieel model voor SDD voor de lange termijn, dat idealiter uiterlijk aan het einde van het eerste kwartaal van 2009 resulteert in concrete afspraken en 3) de tussentijdse MIF voor de grensoverschrijdende SDD is van toepassing gedurende een bepaalde periode die banken voldoende tijd geeft om het lange-termijn financiële model voor SDD aan te passen.

Een mogelijk obstakel voor de daaropvolgende acceptatie van SDD is de ontevredenheid van eindgebruikers in de belangrijkste markten voor automatische incasso's met het huidige dienstverleningsniveau en de beveiliging van SDD. De EPC heeft wat betreft dit laatste punt onlangs beveiligingsbeginselen toegevoegd aan de SDD-*Rulebooks* en deze verplicht gesteld voor alle deelnemers aan het *scheme*. Het Eurosysteem verwacht van alle banken dat zij tot voorbeeld strekkende risicobeheerprocedures implementeren, met als doel bij te dragen aan de beveiliging en

aantrekkelijkheid van het gehele SDD-*scheme*. Wat betreft het dienstverleningsniveau, dienen banken op maat gesneden oplossingen te bieden, en banksectoren dienen transparante *Additional Optional Services* (AOS) voor die klanten of gebruikersgroepen te ontwikkelen die een bepaald dienstverleningsniveau gewend zijn dat nog niet door SDD kan worden geboden. Daarnaast zouden de voordelen van SDD door de EPC, de nationale verenigingen van banken en de afzonderlijke banken zichtbaarder kunnen worden gemaakt, te beginnen met de communicatie naar toekomstige gebruikers die er het meest bij te winnen hebben, zoals ondernemingen en het midden- en kleinbedrijf met klanten in meerdere landen.

De EPC, nationale migratiecomités, overheden en nationale wetgevende instanties zouden tezamen hun aandacht moeten richten op het elimineren van onzekerheden en het wegnemen van obstakels voor de start en acceptatie van SDD, bijvoorbeeld door duidelijkheid te verschaffen over de startdatum, de aanhoudende geldigheid van bestaande mandaten te waarborgen, de MIF-discussie af te ronden, tegemoet te komen aan de eisen van klanten en de communicatie-inspanningen te intensiveren. Verder lijkt het raadzaam dat de EPC er voor zorgt dat er een testplan ligt en testfaciliteiten zijn voor de verwerking van SDD's. Desniettenstaande wordt de EPC verzocht het acceptatieproces zo snel mogelijk te openen voor de start van de SDD op 1 november 2009 en de bereikbaarheid van zijn SDD-product nauwgezet te volgen, zodat de migratie snel kan starten.

1.3 VOORTBOUWEN OP SCT EN SDD

De SEPA-betaalinstrumenten zorgen er voor dat betalingen in euro tussen twee betaalrekeningen binnen SEPA soepel en zonder handmatige tussenkomst worden verwerkt. Dit wordt algemeen aangeduid als *straight through processing* (hierna STP). Voor ondernemingen,

⁹ De op basis van de huidige nationale multilaterale interbancaire afspraken berekende mediaan.

overheden, het midden- en kleinbedrijf en klanten zullen de werkelijke voordelen ontstaan zodra alle betalingen in euro “end-to-end STP” worden, d.w.z. wanneer ze soepel verwerkt kunnen worden van klant tot klant zonder dat handmatige tussenkomst is vereist. Daarvoor is nodig dat de SEPA-betaalinstrumenten een klant in staat stellen een betaling elektronisch te initiëren en een elektronische bevestiging te ontvangen zodra de betaling is verrekend. Zoals in Paragraaf 1.1 is toegelicht, nodig het Eurosysteem de banken uit om in het *customer-to-bank*- en *bank-to-customer*-domein als minimumaanbod de gestandaardiseerde berichten te leveren. Daarnaast dient aandacht te worden besteed aan de standaardisering van de technische uitwisseling van berichten tussen banken en klanten, d.w.z. het berichtenverkeerniveau, waardoor bijvoorbeeld gebruikers die in meerdere landen actief zijn dezelfde technische applicaties kunnen gebruiken bij meerdere banken.

Het Eurosysteem bevordert de ontwikkeling van nieuwe interbancaire transactieregels en -standaarden die SCT en/of SDD als uitgangspunt nemen. Als vervolg op het Europese initiatief betreffende e-facturering, heeft de Europese Commissie besloten een werkgroep met e-factureringsdeskundigen op te zetten die tot doel heeft een Europees kader voor e-facturering te ontwikkelen. Het doel van het kader is om een gemeenschappelijke conceptuele structuur vast te stellen ter ondersteuning van de levering in heel Europa van e-factureringsdiensten op basis van openheid en interoperabiliteit. De huidige e-factureringsdiensten zouden dus niet achterhaald moeten geraken, maar het kader dient vereisten te definiëren die deze oplossingen in staat stellen volledig verenigbaar te worden met SEPA. Uiterlijk eind 2008 zal een tussentijds verslag worden uitgebracht. Uiterlijk eind 2009 moet het eindverslag klaar zijn, waarin onder andere de wettelijke vereisten, operationele vereisten, netwerkmodellen en standaarden zullen worden besproken. Met dit kader als basis zouden aanbieders van betaaldiensten in het hele SEPA in staat moeten zijn e-factureringsdiensten aan hun

klanten aan te bieden. De groep deskundigen heeft het werk onderverdeeld in drie parallele werkstromen; 1) wettelijke en regeltechnische vereisten, 2) operationele vereisten, en 3) netwerkoplossingen ondersteund door standaarden. Een aantal Europese landen gebruikt reeds e-factureringsdiensten. E-facturering bespaart aanzienlijke kosten en middelen aangezien bijna al het papier- en handmatige werk uit het betalingsproces wordt verwijderd. Met behulp van e-overheid, waaronder openbare aanbestedingen, kunnen tevens grote potentiële besparingen worden gerealiseerd. E-facturering is een essentieel onderdeel in elk initiatief op het gebied van e-overheid en zou bij voorkeur samen met SEPA kunnen worden geïmplementeerd. De door de groep deskundigen uitgevoerde werkzaamheden zijn derhalve van groot belang voor SEPA en dienen met volle kracht te worden voortgezet om het ontstaan van gefragmenteerde nationale oplossingen te voorkomen.

In december 2007 heeft de EPC besloten een kader te ontwikkelen dat klanten in staat stelt SEPA-betalingen te initiëren bij online verkopers. De technische kant van het e-Betalingskader wordt voorbereid in samenhang met het e-Operating Model voor de e-mandaatoplossing voor SDD. Het kader heeft profijt gehad van een nationale raadpleging die in de tweede helft van 2007 is uitgevoerd. De algemene gedachte is dat het kader kan worden toegepast op elk SEPA-betaalinstrument. De eerste stap is echter het online initiëren van SEPA-Overboekingen. Klanten zullen hun eigen applicatie voor internetbankieren gebruiken voor het initiëren van online betalingen. Het Eurosysteem moedigt de EPC aan het e-Betalingskader uiterlijk eind 2009 af te ronden.

Wat betreft m-betalingen, heeft de EPC besloten toe te werken naar actieve betrokkenheid van de mobiele-telefoonsector. In juni 2008 tekende de EPC een samenwerkingsovereenkomst met GSMA, de vereniging van GSM-mobiele-telefoonaanbieders. Het doel is het creëren van een kader voor samenwerking tussen banken en mobiele-telefoonaanbieders teneinde diensten te ontwikkelen die klanten in staat

stellen SEPA-betalingen te initiëren via hun mobiele telefoon. Het eerste project is er op gericht de SIM-kaart in de GSM-toestellen en *Near Field Communication* (NFC)-technologie te gebruiken voor betalingen via mobiele telefoons. Thans lopen er vergelijkbare proefprojecten in nationale banksectoren, maar de samenwerkingsovereenkomst beoogt er voor te zorgen dat de toepassingen in het hele SEPA kunnen worden gebruikt. Dergelijke diensten kunnen SEPA verbreden, aangezien zij klanten nieuwe, efficiënte manieren bieden om SEPA-betalingen te verrichten. Dit initiatief wordt daarom ondersteund door het Eurosysteem en elke vooruitgang die wordt geboekt, wordt toegejuicht.

Door een spoedbetalingsdienst (*Priority Payments service*) te ontwikkelen, heeft de Europese Vereniging van Banken (hierna EBA) laten zien dat initiatieven voor Europese betalingen ook buiten de EPC om kunnen worden genomen. Het Eurosysteem verwelkomt het feit dat de EBA de operationele regels en standaarden voor de dienst verwerker-neutraal heeft gemaakt (d.w.z. Spoedbetalingen kunnen worden verwerkt en verrekend via EURO1 en TARGET2). De EBA heeft de EPC gevraagd te overwegen om de dienst om te zetten in een SEPA-scheme en het over te dragen aan de schemebeheerentiteit (*Scheme Management Entity*) van de EPC, die de natuurlijke organisatie vormt voor het beheer van alle SEPA-schemes.

1.4 EEN EINDDATUM VOOR DE MIGRATIE NAAR SCT EN SDD

Gedurende de migratiefase bestaan de nationale betalingsschemes en SEPA-schemes naast elkaar. De duale verwerking van de SEPA-schemes naast de nationale overboekings- en automatische-incassoschemes is daarom gedurende een initiële periode onontkoombaar. Het hanteren van duale processen gedurende een langere periode zou echter kostbaar worden voor zowel de banken en hun klanten, zoals staat beschreven in het 5de Voortgangsverslag van het Eurosysteem, in de studie van de ECB

inzake “The economic impact of the Single Euro Payments Area”¹⁰, en in de studie van Capgemini in opdracht van de Europese Commissie getiteld “SEPA: potential benefits at stake”¹¹. Deze opvatting wordt gedeeld door een groeiend aantal ondernemingen en het MKB, die er steeds vaker om vragen het gebruik van de nationale instrumenten niet te continueren, omdat het aanhouden van zowel nationale als SEPA-instrumenten zeer hoge kosten voor hen zal meebrengen.

Bovendien, als nationale overboekings- en automatische-incassoschemes gedurende een langere periode parallel aan SCT en SDD in stand zouden blijven, zou er een risico bestaan dat SCT en SDD alleen voor grensoverschrijdende transacties worden gebruikt, terwijl de nationale overboekings- en automatische-incassoschemes gebruikt blijven worden voor nationale transacties in een “mini-SEPA”-scenario. Dit gescheiden gebruik zou betekenen dat SCT en SDD het zeer moeilijk zullen krijgen het aantal transacties te bereiken dat nodig is om de gedane investeringen terug te verdienen en te profiteren van de schaalvoordelen die SEPA brengt. Op deze manier zou de fragmentatie aanhouden, en zouden de concurrentievoordelen voor gebruikers die voortvloeien uit een gemeenschappelijke markt voor betalingen, zich niet concretiseren.

Om een langdurig en kostbaar migratieproces naar SCT en SDD, of een “mini-SEPA”-uitkomst waarbij de voordelen van SEPA niet ten volle worden verwezenlijkt, te voorkomen, is het van belang dat grote spelers, zoals de ondernemingen en overheden in het eurogebied, zo snel mogelijk migreren naar SCT en SDD. Vanzelfsprekend vormen aantrekkelijke productaanbiedingen en duidelijke communicatie door banken de eerste stappen om deze klanten van het nut van migratie te overtuigen. De volgende stap is het wegnemen van de misvatting in sommige delen

10 “The economic impact of the Single Euro Payments Area”, door Heiko Schmiedel, ECB Occasional Paper Nr 71 (augustus 2007) <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecbocp71.pdf>.

11 Zie http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/sepa-capgemini_study-final_report_en.pdf.

van de markt dat de migratie naar SEPA voor onbepaalde tijd kan worden uitgesteld. Aan alle marktpartijen moet worden duidelijk gemaakt dat nationale overboekings- en automatische-incassoschemes in het eurogebied geleidelijk zullen verdwijnen. Het vaststellen van een realistische, maar ambitieuze einddatum voor elk van deze diensten zou voor de genoemde duidelijkheid zorgen. Het Eurosysteem zal zich blijven inspannen om de belanghebbenden ervan te overtuigen dat het vaststellen van een einddatum een noodzakelijke stap is. Er zijn verschillende, mogelijk stapsgewijze manieren om een einddatum te implementeren: IBAN zou verplicht kunnen worden gesteld voor betalingen; SEPA-berichtstandaarden zouden verplicht kunnen worden gesteld voor betalingen in euro; het afwickelen van niet-SEPA-overboekingen en automatische incasso's met binnenlandse bankspecifieke standaarden zou geleidelijk kunnen worden afgebouwd; of bankgemeenschappen zouden overeen kunnen komen hun nationale betalingsschemes te migreren naar SEPA. Er kan worden geredeneerd dat aangezien betaalinstrumenten collectief door banken zijn geïntroduceerd, deze ook collectief kunnen worden afgebouwd en vervangen door vergelijkbare instrumenten die een SEPA-breed bereik hebben naar alle gebruikers in het eurogebied, en dat daarmee dus de huidige obstakels voor pan-Europese concurrentie in de Europese retailbetalingmarkt worden weggenomen. Er zijn tevens verschillende manieren om de gekozen maatregelen door te voeren: zelfregulering door het bankwezen, nationale wetgeving, Gemeenschapswetgeving of een ECB-Verordening. Het Eurosysteem zal de belanghebbenden raadplegen betreffende de modaliteiten en de timing van het vaststellen van een einddatum, en over de datum (data) zelf.

2 SEPA VOOR KAARTEN EN DE OPKOMST VAN ADDITIONELE EUROPESE KAARTSCHEMES

2.1 SEPA VOOR KAARTEN: VOORTGANG EN RICHTLIJNEN

SEPA voor kaarten is begonnen op 1 januari 2008, toen banken zijn begonnen met het verspreiden, uitgeven, en ontvangen of anderszins verwerken van betaalkaarten die voldoen aan het SEPA-Kader voor Kaarten. De migratie naar EMV, hetgeen een belangrijke bouwsteen is voor het SEPA voor Kaarten, vordert goed. Bovendien hebben verschillende afzonderlijke kaartschemes hun regels aangepast aan de SEPA-vereisten. Er blijven echter twijfels over de vraag of alle kaartschemes de verwerkingsactiviteiten daadwerkelijk hebben losgekoppeld van hun *scheme*beheerfuncties. Over het geheel genomen, is de start van SEPA voor Kaarten minder zichtbaar geweest dan die van de SEPA-Overboeking. Dit is voornamelijk het gevolg van het feit dat de EPC er voor gekozen heeft geen SEPA-*scheme* voor kaartbetalingen te ontwikkelen, maar in plaats daarvan in 2005 een SEPA-Kader voor Kaarten (SEPA Cards Framework, hierna SCF) heeft ontwikkeld. In zijn 4de Voortgangsverslag heeft het Eurosysteem het SCF beoordeeld als een algemeen en multi-interpretabel document.

In de tussentijd heeft de EPC als resultaat van besprekingen met de Europese Commissie, het document “Questions & Answers clarifying key aspects of the SEPA Cards Framework” (juni 2008) gepubliceerd. Daaruit is onder andere gebleken dat, krachtens het SEPA voor Kaarten, alle kaartschemes hun regels dienen te herzien en zonedig aan te passen, zodat acceptatie, ontvangst en uitgifte niet beperkt wordt door nationale grenzen. Anderzijds bestaat er geen verplichting om ze daadwerkelijk in heel Europa uit te geven, te ontvangen of te accepteren, aangezien hier commerciële beslissingen van banken, verkopers en kaarthouders mee gemoeid zijn. Een andere belangrijke verduidelijking betreft het recht van een verkoper om bepaalde kaartmerken niet te accepteren, of een toeslag te heffen op bepaalde kaarttransacties¹. Het Eurosysteem beschouwt dit als een belangrijk tegenwicht tegen bepaalde kaartschemes en kaarttypes (d.w.z. commerciële

kaarten) die, door middel van hun MIF's of anderszins, een grote financiële last op de verkoper leggen. Het besluit om een kaart te gebruiken voor een specifieke aankoop en de betreffende acceptatievoorwaarden dient door de klant en de verkoper gezamenlijk te worden genomen. Voor alle duidelijkheid, het Eurosysteem is er geen voorstander van op alle kaarttransacties een toeslag te heffen, aangezien kaarten vaak een efficiënter betaalmiddel zijn dan andere betaalmiddelen, bijv. contant geld of cheques. De verschillen in kosten tussen kaarten dienen echter transparant te zijn en voldoende duidelijk te zijn geprijsd, zodat de gebruiker bij het kiezen van een betaalinstrument weet wat de relatieve kosten zijn van de verschillende betaalinstrumenten. Het Eurosysteem is ervan overtuigd dat deze en andere verduidelijkingen bepaalde misvattingen in de markt hebben weggenomen, waar de ontwikkelingen zich mogelijk in een andere richting zouden bewegen dan de SEPA-doelstellingen van effectievere concurrentie en grotere efficiëntie.

De EPC wordt verzocht om, waar nodig, verdere verduidelijkingen te geven over het SCF, bijv. over de vereiste voor kaartschemes om *scheme*beheerfuncties en betalingsverwerking van elkaar te scheiden. Daarnaast dient de EPC dringend mechanismen vast te stellen ter controle van de implementatie van het SCF door banken en kaartschemes.

¹ Dit is in overeenstemming met de PSD, die het in rekening brengen van een toeslag toestaat in artikel 52.3: “De betalingsdienstaanbieder belet niet dat de begunstigde van de betaler een vergoeding vraagt of een korting aanbiedt voor het gebruik van een bepaald betaalinstrument. De lidstaten mogen echter het recht om een vergoeding te verlangen ontzeggen of beperken, met inaanmerkingneming van de noodzaak concurrentie en het gebruik van efficiënte betaalinstrumenten aan te moedigen.” Overweging (42) geeft de achtergrond: “Ten behoeve van de transparantie en de mededinging zou de betalingsdienstaanbieder niet mogen beletten dat de begunstigde van de betaler voor het gebruik van een specifiek betaalinstrument een vergoeding verlangt. Hoewel het de begunstigde vrij zou moeten staan voor het gebruik van een bepaald betaalinstrument kosten aan te rekenen, kunnen de lidstaten beslissen of zij een dergelijke praktijk aan een verbod of aan beperkingen onderwerpen, indien zulks naar hun oordeel gerechtvaardigd zou zijn wegens oneerlijke prijsstelling of een prijsstelling die het gebruik van een bepaald betaalinstrument negatief zou kunnen beïnvloeden, mede gelet op de noodzaak concurrentie en het gebruik van efficiënte betaalinstrumenten aan te moedigen”.

Teneinde het Europese bankwezen te helpen bij het verwezenlijken van een SEPA voor Kaarten, overweegt het Eurosysteem SEPA-conformiteitscriteria voor kaartschemes te ontwikkelen en een passend Referentiekader. Net als met SCT, wordt de acceptatie van het SEPA voor Kaarten door het Eurosysteem gemonitord. Informatie zal worden ingewonnen bij kaartschemes, banken (via de EPC), kaartontvangende verwerkers en mogelijk bij ontvangende banken om de “SEPA-kaartindicatoren” samen te stellen. Zoals aangekondigd in het 5de Voortgangsverslag, heeft het Eurosysteem het idee van een controlekader voor kaartprijzen onderzocht, in reactie op signalen dat het SEPA voor Kaarten in sommige landen zal leiden tot hogere kaartprijzen voor consumenten en verkopers. Hoewel het niet mogelijk is gebleken een dergelijk kader vast te stellen, zal het Eurosysteem de marktsituatie nauwgezet blijven volgen.

2.2 KAARTSTANDAARDISATIE

Op het gebied van kaartstandardisatie werkt de EPC, in samenwerking met veel belanghebbenden, toe naar afronding van een allesomvattend kader van vereisten voor kaartbetalingen (document getiteld “EPC SEPA Cards Standardisation Volume”) met als deadline eind 2008. Dit kader omvat alle domeinen van kaartbetalingen, d.w.z. kaart-naar-terminal, terminal-naar-acquirer, acquirer-naar-issuer, en certificering en type-goedkeuring. De EPC is succesvol geweest in het beïnvloeden en stroomlijnen van inspanningen van bestaande Europese standardisatie-initiatieven.

Deels vanwege de complexiteit van de voorliggende onderwerpen, vormt het kader zoals het er thans ligt echter nog lang geen reeks van standaarden die klaar zijn voor invoering door de markt, aangezien het niet de functionele en technische specificaties bevat die eerder waren voorzien. In dit opzicht is het waarschijnlijker dat de feitelijke standaarden niet door de EPC zullen worden vastgesteld, maar in plaats daarvan zullen worden geleverd

door de bovengenoemde standardisatie-initiatieven en goedgekeurd door de EPC als SEPA-kaartstandaarden. Er dient voor dit stadium een nieuwe deadline van uiterlijk eind 2009 te worden vastgesteld, aangezien goede vorderingen zijn gemaakt met het werk aan deze standardisatie-initiatieven. De EPC dient in elk geval voor een goede follow-up te zorgen wat betreft communicatie en bevordering van de implementatie van de SEPA-kaartstandaarden.

Wat betreft de inhoud van de standaarden, in het kader van ISO 20022, is in 2008 een start gemaakt met het ontwikkelen van berichtstandaarden voor kaartautorisatie, verrekening en afwikkeling. Tegelijkertijd heeft de ‘Groep van Berlijn’, die bestaat uit verschillende deelnemers in de markt voor betaalkaarten, gewerkt aan een reeks regels voor de afwikkeling van kaarttransacties, geënt op het werk van ISO 20022. Tot dusver lijkt de EPC niet te hebben erkend dat ISO 20022 mogelijk de branchestandaard voor kaartberichten wordt. Als open standaard zou het de Europese banksector onafhankelijkheid verschaffen van de eigenaren van bedrijfsspecifieke standaarden en/of toepassingen. De EPC wordt daarom verzocht de laatste ontwikkelingen in ISO 20022 in ogenschouw te nemen en deze te integreren in het kaartstandardisatieprogramma van de EPC.

Mogelijk voldoen enkele van de door de EPC geselecteerde standaarden niet volledig aan de vereisten van de Europese belanghebbenden. Het Eurosysteem raadt de EPC aan te zorgen voor grotere en gestructureerdere betrokkenheid van belanghebbenden (bijv. van terminalfabrikanten, verwerkers, maar tevens van verkopers en kaarthouders) bij het SEPA-kaartstandardisatieprogramma. Bovendien leidt de afhankelijkheid van mondiale standardisatie-inspanningen door internationale kaartschemes, zonder goede Europese vertegenwoordiging, tot suboptimale resultaten voor Europese belanghebbenden. Alle effecten van standardisatie dienen in aanmerking te worden genomen, aangezien het naast positieve directe effecten ook negatieve neveneffecten kan hebben. Een voorbeeld is de door internationale

kaartschemes gemandateerde investering in terminal- en gegevensbeveiligingsmaatregelen gericht op het verwerken van gegevens afkomstig van de magneetstrips van kaarten, waarvan geen sprake meer zal zijn voor kaarten uitgegeven in het SEPA voor Kaarten, waarbij is gekozen voor de EMV-chiptechnologie in combinatie met een PIN voor kaartauthenticatie en kaarthouderverificatie. Naast het investeren in de migratie naar EMV-kaarten en EMV-terminals, zullen Europese belanghebbenden (*schemes*, verwerkers, banken en verkopers) hier ook moeten investeren in terminals die beveiliging bieden voor verwerking van niet-EMV kaarten, aangezien andere, niet-Europese banksectoren niet investeren in de veiligere EMV-technologie. Het Eurosysteem raadt de Europese betaalsector aan waar mogelijk gebruik te maken van niet-bedrijfsspecifieke standaarden (zoals ISO-standaarden) en actief te werken aan het ontwikkelen van dergelijke standaarden indien deze nog niet beschikbaar zijn.

Wat betreft de certificering voor de beveiligingsevaluatie voor kaarten en terminals, merkt het Eurosysteem op dat er in Europa thans een reeks verschillende certificeringskaders worden toegepast. Een certificeringskader bestaat uit de beveiligingseisen voor kaarten en terminals zoals vastgesteld door de kaartschemes, de evaluatie van nieuwe kaarten en terminals door testlaboratoria, de certificering van de testresultaten door een certificeringsinstantie, en als laatste de typegoedkeuring van nieuwe kaarten en terminals door de kaartschemes. Om een geharmoniseerd kader te realiseren, dient aan drie voorwaarden te worden voldaan: ten eerste de noodzaak om vertrouwen te scheppen in een dergelijk kader; ten tweede de noodzaak van een passend en gelijkwaardig beveiligingsniveau voor in SEPA gebruikte kaarten en terminals, en ten slotte de mogelijkheid voor kaart- en terminalfabrikanten om certificaten te verkrijgen van een van de certificeringsinstanties (volgens het “one-stop shopping”-principe) voor het gehele SEPA. Het Eurosysteem onderstreept de noodzaak van een betrouwbaar pan-Europees certificeringskader en zal blijven onderzoeken hoe dit kan worden

gerealiseerd, bijv. door wederzijdse erkenning van certificeringsinstanties. De EPC wordt verzocht de certificeringsinstanties te erkennen die voldoen aan de SCF-vereisten.

Bovendien beveelt het Eurosysteem de Europese betaalsector aan actief betrokken te raken bij de relevante mondiale standaardisatie-initiatieven teneinde voldoende invloed te hebben op de ontwikkeling van standaarden. De EPC zou meer kunnen doen door de gemeenschappelijke standpunten van Europese banken ten aanzien van deze standaardisatie-initiatieven vast te stellen. Daartoe zou de EPC gebruik kunnen maken van zijn samenwerkingsrelatie met het betreffende ISO-comité, en zijn zetels in de adviesraden van EMVCo en PCI SSC. Ten slotte nodigt het Eurosysteem de EPC of een vertegenwoordiger van Europese kaartschemes uit lid te worden van het EMVCo en PCI SSC, voor zolang deze bedrijfsspecifieke standaarden door de Europese betaalsector worden gebruikt.

2.3 SEPA-CONFORMITEIT VAN DRIEPARTIJSCHEMES

In zijn 5de Voortgangsverslag (juli 2007) verklaarde het Eurosysteem dat het onderwerp SEPA-conformiteit voor driepartijsschemes verder zou worden onderzocht. De resultaten daarvan worden in deze paragraaf besproken. Ten eerste is het Eurosysteem van opvatting dat SEPA-conformiteit van toepassing dient te zijn op alle partijen in de betaalkaartmarkt, overeenkomstig de vereisten en deadlines vastgesteld in het SEPA-Kader voor Kaarten (SCF) van de EPC en “De visie van het Eurosysteem ten aanzien van een “SEPA voor betaalkaarten” (november 2006). Vanuit het perspectief van de kaarthouder zijn de verschillen tussen drie- en vierpartijsschemes nauwelijks merkbaar. Driepartijsschemes concurreren met vierpartijsschemes die vergelijkbare soorten diensten aanbieden. Het algemene doel dient derhalve te zijn dat de driepartijsschemes zoveel mogelijk SEPA-conform worden.

In de opvatting van het Eurosysteem dienen “zuivere” driepartijsschemes, d.w.z.

kaartschemes die zowel uitgifte als ontvangst binnen hun eigen entiteit verzorgen, te worden vrijgesteld van de SCF-vereisten betreffende i) open toegang tot het *scheme*, ii) scheiding tussen *scheme*, verwerking, grensoverschrijdende uitgifte en ontvangst, aangezien dit niet verenigbaar zou zijn met hun specifieke bedrijfsmodel en organisatiestructuur. De overige SCF-vereisten, bijvoorbeeld betreffende de technische standaarden voor kaarten en terminals dienen van toepassing te zijn.

Driepartijenschemes met licentienemers vereisen een op maat gesneden aanpak, gezien hun specifieke bedrijfsmodellen en momenteel betrekkelijk kleine marktaandeelen. Na een dialoog met marktdeelnemers is besloten dat gedeeltelijke vrijstellingen van SEPA-conformiteit kunnen worden overwogen, althans voorlopig. De vrijstellingen hebben betrekking op open toegang tot het *scheme*, scheiding tussen *scheme* en verwerking, en SEPA-brede licentiëring. De SCF-vereisten voor open toegang tot het *scheme* en de scheiding tussen *scheme* en verwerking voor autorisatie, afwikkeling en verrekening, zijn er op gericht de belemmeringen weg te nemen voor diensten in netwerkindustrieën met een essentiële faciliteit (d.w.z. het aanbieden van concurrerende kaartdiensten via een neutrale verwerkingsinfrastructuur). Deze SCF-vereisten zijn minder geschikt voor driepartijenschemes met licentienemers, mits de licentienemer uitsluitend contractuele relaties heeft met het kaartscheme². Desalniettemin dient een licentienemer samen te mogen werken met een *issuing* of *acquiring* verwerker naar keuze, aangezien dit de ontwikkeling van een efficiënte en concurrerende markt voor kaartbetalingsverwerking bevordert. Het *scheme* dient alleen in staat te zijn autorisatie, afwikkeling en verrekening tot zichzelf te beperken. Bovendien dienen *schemes* transparant te zijn betreffende hun bedrijfsmodel en licentiëringcriteria (d.w.z. de aanvraagprocedure voor een licentie en de selectiecriteria), zonder dat hiermee hun discretionaire bevoegdheden betreffende het verlenen van een licentie worden beperkt. Wat betreft SEPA-brede licentiëring, is duidelijk dat enkele driepartijenschemes hun

licentienemers het recht hebben gegeven binnen slechts één enkel land werkzaam te zijn, maar op exclusiviteitsbasis. Deze *schemes* zouden hun licentienemers toestemming moeten gaan verlenen tot actieve grensoverschrijdende uitgifte en ontvangst, hetgeen stapsgewijs zou kunnen geschieden door eerst passieve grensoverschrijdende uitgifte en ontvangst toe te staan. Binnen een periode van vijf jaar, d.w.z. uiterlijk eind 2013, dient het licentienemers echter te zijn toegestaan in het hele SEPA actief te zijn.

Ten slotte kunnen aan driepartijenschemes die opereren op nationale of zelfs regionale basis met een klein marktaandeel in de betaalkaartenmarkt (minder dan 5% van het totale aantal kaarttransacties in de betreffende markt) vrijstellingen worden verleend indien de respectieve nationale centrale bank dat nodig acht.

Het Eurosysteem zal de ontwikkeling van de driepartijenschemes en het effect dat bovengenoemde vrijstellingen kunnen hebben op andere marktdeelnemers in het SEPA voor Kaarten, nauwgezet volgen. Waar nodig kan dit leiden tot een herbeoordeling van de bovenstaande vrijstellingen of vrijstellingsvoorwaarden.

2.4 DE OPKOMST VAN ADDITIONELE EUROPESE KAARTSCHEMES

In het licht van de ontwikkelingen in het SEPA voor Kaarten, heeft het Eurosysteem zijn ideeën over de opkomst van additionele Europese kaartschemes verder uitgewerkt. Deze waren reeds beschreven in zijn 5de Voortgangsverslag (juli 2007) en het verslag getiteld “De visie van het Eurosysteem ten aanzien van een “SEPA voor betaalkaarten”

2 De licentienemer heeft uitsluitend contractuele relaties met het kaartsysteem, d.w.z. de overeenkomsten zijn bilateraal, er zijn geen koppelingen of samenwerkingsverbanden tussen licentienemers, het is licentienemers niet toegestaan met elkaar of collectief regels overeen te komen betreffende vergoedingen of lidmaatschap, en licentienemers mogen niet deelnemen aan het bestuur en/of beheer van het systeem.

(november 2006). Het Eurosysteem zou graag een ambitieuzere markt zien op het gebied van kaartbetalingen. Betaalkaarten zijn het belangrijkste betaalinstrument (alleen contant geld wordt vaker gebruikt) in het eurogebied aan het worden, en veel Europese burgers maken er dagelijks gebruik van. Het is een veilig, efficiënt en betrouwbaar betaalinstrument. In veel landen zijn er nog steeds volop groeimogelijkheden voor kaarten. Bovendien bieden kaarten een uitstekende mogelijkheid voor banken om het gebruik van contant geld te verminderen, waarvan vaak wordt gezegd dat het nogal kostbaar voor hen is, alsmede voor verkopers en de maatschappij als geheel.

Het SEPA voor Kaarten zou tot meer keuze en grotere efficiëntie moeten leiden middels de geleidelijke eliminatie van juridische, technische en door het *scheme* opgelegde obstakels en door het introduceren van concurrentie op het gebied van *schemes*, uitgifte, ontvangst, acceptatie en verwerking. Het Eurosysteem constateert echter dat de markt nog steeds zeer gefragmenteerd is langs nationale grenzen en dat grensoverschrijdende kaarttransacties vrijwel uitsluitend worden uitgevoerd met gebruikmaking van twee internationale kaartschemes. Intussen dreigen nationale kaartschemes te worden opgeheven, aangezien de banken hun deelname klaarblijkelijk aan het heroverwegen zijn. De concurrentie zou kunnen worden teruggebracht tot een duopolie van internationale *schemes* met een vergelijkbaar bedrijfsmodel, dat niet langer volledig tegemoet komt aan de vereisten van verkopers, banken en mededingingsautoriteiten.

Deze omstandigheden vragen om een Europees initiatief. Het Eurosysteem verwacht dat er in de komende jaren ten minste één additioneel betalingsscheme zal komen dat aan de eisen van de kaarthouders, banken, verkopers, mededingingsautoriteiten en het Eurosysteem voldoet. Het Eurosysteem heeft dit onderwerp sinds april 2008 besproken met de belangrijkste Europese banken en andere belanghebbenden, en heeft een toename aan begrip en ondersteuning waargenomen. Momenteel zijn er verschillende

marktinitiatieven voor het creëren van een dergelijk Europees kaartscheme, hetgeen het Eurosysteem beschouwt als een duidelijk signaal dat de markt de noodzaak ervan erkent. Het Eurosysteem kent de Euro Alliance of Payment Schemes (EAPS), het Monnet initiatief en het PayFair initiatief, en heeft contact gehad met hun vertegenwoordigers. De EAPS koppelt zes kaartschemes uit Duitsland, Italië, Spanje, Portugal, het VK en EUFISERV, waarbij de kaarten van deelnemende *issuers* bij alle terminals van de deelnemende *acquirers* zullen worden geaccepteerd. Het Monnet-initiatief onderzoekt het opzetten van een nieuw *scheme* en wordt – vooralsnog – voortgestuwd door Duitse en Franse banken. Payfair is een particulier initiatief dat de ontwikkeling van een verkoper-georiënteerd debetkaartscheme. Het Eurosysteem verwelkomt alle initiatieven en prijst de inspanningen en dynamiek van de initiatiefnemers. Het Eurosysteem heeft geen voorkeur voor een van deze initiatieven, noch voor enig nieuw te lanceren initiatief. Hoewel de bestaande initiatieven enkele positieve kenmerken hebben, dienen andere kenmerken echter verder te worden verbeterd. Bijvoorbeeld een duidelijke toezegging van EAPS om te integreren en op enig moment een normaal *scheme* te worden, of het betrekken van meer landen van het eurogebied bij het Monnet-project.

Ondanks de door deze drie marktinitiatieven gedane inspanningen om een additioneel Europees kaartscheme op te zetten, lijkt een van de belangrijkste obstakels de impasse omtrent een mogelijke MIF te zijn, hoewel het besluit van de Europese Commissie in de Master Card-zaak (december 2007) en de daaropvolgende afschaffing door Master Card van zijn “intra-EU fallback MIF” een duidelijk signaal aan de markt heeft gegeven. Het Eurosysteem raadt alle belanghebbenden in huidige en nieuwe kaartschemes aan om voor een aanpak van de MIF te kiezen die banken in staat stelt kaartproducten aan kaarthouders en verkopers aan te bieden die werkelijk kunnen concurreren met contant geld. Om de daaruitvolgende lagere opbrengsten voor (uitgevende) banken

te compenseren, dient het nieuwe *scheme* te streven naar kostenefficiëntie voor banken door hen vrij te laten in de keuze van verwerking, ten minste een kern- en basisdienst aan te bieden (additionele diensten kunnen ook worden aangeboden, maar dan afzonderlijk), door betaalapplicaties met hoge risico's te vermijden in de kerndienst (bijv. "kaart-niet-aanwezig"-betalingen of andere applicaties met een relatief hoog fraudegehalte en hoge kosten), door *schemedeelnametarieven* laag te houden, en door kostenefficiënte en overzichtelijke beheerstructuren vast te stellen.

of terug te winnen, en alle kansen aan te grijpen die door het SEPA voor Kaarten worden geboden.

Naast de activiteiten van de *schemes* en initiatieven, wordt de EPC ertoe opgeroepen na te denken over een actievere, evenwichtigere en meer toekomstgeoriënteerde rol in het kaartendossier. Zo zou de EPC de positie die het heeft ingenomen betreffende het SEPA voor Kaarten kunnen heroverwegen, d.w.z. zijn keuze om geen SEPA-*scheme* voor kaartbetalingen op te zetten, maar in plaats daarvan alleen een SEPA-Kader voor Kaarten te ontwikkelen. De bovengenoemde ongunstige ontwikkelingen in de markt voor kaartschemes (d.w.z. aanhoudende nationale fragmentatie en het risico op minder concurrentie), de meest recente signalen van mededingingsautoriteiten in Europa en daarbuiten, de trage vooruitgang in kaartstandaardisatie, de afhankelijkheid van andere actoren en de weerstand bij verkopers zouden best eens de symptomen kunnen zijn van een gebrekkige positionering van de Europese banken in het kaartendossier. Op zijn minst dient het SCF te worden herzien teneinde rekening te houden met de jongste ontwikkelingen (bijv. effectieve scheiding tussen *scheme* en verwerking, standaardisatie, driepartijenschemes, mededingingsbeleid). Er is substantieel meer dan een herziening van het SCF nodig, wil de EPC de ontwikkeling van het SEPA voor Kaarten bevorderen.

Het Eurosysteem moedigt alle Europese banken aan de risico's voor het SEPA voor Kaarten te erkennen, er meer bij betrokken te raken, de strategische controle over de betaalkaartenmarkt vis-à-vis internationale kaartschemes te behouden

3 SEPA VOOR INFRASTRUCTUREN

3.1 SEPA VOOR INFRASTRUCTUREN: VOORTGANG EN RICHTLIJNEN

De effecten van SEPA zijn tot dusver het meest zichtbaar geweest op infrastructuurniveau, d.w.z. de entiteiten die een interbancair betalings*scheme* aanbieden. De meeste ACH's die in euro luidende overboekingen verwerkten voldoen inmiddels aan het SCT-*scheme* en verwerken SCT's sinds de introductie ervan in januari 2008, ondersteund door hun berichtenplatforms. Verschillende infrastructuren hebben zich ontwikkeld van aanbieder van zuiver binnenlandse transacties naar pan-Europese dienstverlener in een echte binnenlandse markt voor het eurogebied. Er kan ook worden gekozen tussen aanbieders van basisverrekenings- en afwikkelingsdiensten en degenen die additionele, optionele diensten (AOS) aan banken en banksectoren aanbieden, additionele verwerkingsdiensten aan banken leveren, of directe toegang aanbieden aan ondernemingen en overheden. Het Eurosysteem verwelkomt deze aanpak en verwacht dat huidige geografische toegangsbeperkingen tot infrastructuren voor deelnemers in het eurogebied zullen verdwijnen. Bovendien zouden banken of banksectoren niet door enige entiteit gedwongen moeten worden een bepaalde infrastructuur te gebruiken (noch als directe, noch als indirecte deelnemer) of bedrijfsspecifieke technische standaarden te gebruiken. Om interoperabiliteit te verwezenlijken, wordt van alle infrastructuren verwacht dat zij, na een verzoek daartoe, een koppeling maken met andere infrastructuren. Om deze zaken aan te pakken heeft het Eurosysteem in zijn 5de Voortgangsverslag vier criteria vastgesteld om te beoordelen of infrastructuren aan SEPA voldoen: verwerkingscapabiliteit, bereikbaarheid, interoperabiliteit en keuzemogelijkheden. In april 2008 heeft het Eurosysteem een gedetailleerder Referentiekader gepubliceerd.¹ De infrastructuur werd verzocht dit Referentiekader te gebruiken als richtsnoer voor zelfbeoordeling en deze zelfbeoordeling vanaf september 2008 publiekelijk beschikbaar te maken, zodat marktdeelnemers zich ervan

kunnen verzekeren dat de infrastructuren die ze gebruiken aan SEPA voldoen. De eerste infrastructuren hebben zelfbeoordelingen op hun websites gepubliceerd², en het Eurosysteem nodigt de anderen uit hetzelfde te doen. Volledige transparantie moet er voor zorgen dat de zelfbeoordelingen met elkaar kunnen worden vergeleken en er geen inconsistenties en fouten insluipen.

In 2006 heeft de EPC een PEACH/CSM-Kader ontwikkeld als richtsnoer voor de verwerking van betalingen verricht met de SEPA-*schemes*. In september 2007 heeft de EPC de infrastructuur verzocht hun intentie kenbaar te maken om een SEPA-*scheme*-conforme CSM te worden teneinde zekerheid te verkrijgen over de verwerking van SCT, en 15 infrastructuren hebben een verklaring van die strekking afgegeven. De infrastructuur zelf zijn begonnen te werken aan de ontwikkeling en implementatie van een interoperabiliteitskader voor retailbetalingsinfrastructuren, beseffend dat het PEACH/CSM-Kader niet toereikend was om een SEPA voor Infrastructuren op te zetten. In de tweede helft van 2007 publiceerde de European Automated Clearing House Association (EACHA) het "Technical Interoperability Framework for SEPA-compliant Giro Payments Processing", dat ACH's kunnen gebruiken als basis voor bilaterale interoperabiliteitsovereenkomsten, d.w.z. voor de uniforme uitwisseling van betalingsopdrachten onderling. Het Kader omvat tevens de interface tussen ACH's en hun klanten (d.w.z. banken en, in sommige gevallen, ondernemingen en overheden), hetgeen het mogelijk maakt één enkel uitwisselingsformaat te gebruiken met ACH's. Vervolgens hebben vijf ACH's in oktober 2007 hun gezamenlijke afspraken aangekondigd om interoperabiliteit te bewerkstelligen voor het uitwisselen van SEPA-transacties. De bilaterale uitwisseling

1 Zie <http://www.ecb.europa.eu/paym/sepa/components/infrastructures/html/tor.en.html> voor de SEPA-conformiteitscriteria voor infrastructuur en het Referentiekader.

2 BI-COMP/Banca d'Italia, Equens, Iberpay, RPS/Deutsche Bundesbank, Seceti en SIA-SBB hebben hun zelfbeoordelingen begin november 2008 gepubliceerd.

van betalingsinstructies tussen enkele van deze ACH's begon in het voorjaar van 2008. De EPC heeft intussen een document gepubliceerd over SEPA CSM Market Practices dat voor een deel de lacune opvult tussen het SCT-*Rulebook*, de implementatierichtlijnen en de praktijk rond een CSM wat betreft interoperabiliteit. Het Eurosysteem moedigt derhalve alle belanghebbenden (d.w.z. de EPC, EACHA en alle ACH's van het eurogebied) aan hun werkzaamheden met betrekking tot interoperabiliteitskwesties, waaronder gemeenschappelijke beheerregels voor de bilaterale overeenkomsten tussen ACH's.

3.2 OVERBOEKING, AUTOMATISCHE INCASSO EN KAARTBETALINGSVERWERKING

Het Eurosysteem verwacht op middellange termijn een efficiëntieverbetering als bij de verwerking van "giro"- en kaartbetalingen gebruik kan worden gemaakt van dezelfde berichtstandaarden (ISO 20022 UNIFI) en dezelfde infrastructures. Bovendien zou door het toetreden van "giro"-verwerkers tot de verwerking van kaartbetalingen, het aantal concurrenten toenemen. Het hoeft geen betoog dat het vanuit concurrentieoogpunt van essentieel belang is dat betalingsverwerking werkelijk onafhankelijk is (d.w.z. niet behorend tot, gekoppeld aan of verbonden met een specifiek kaartscheme). Als er meer concurrentie is, is het waarschijnlijk dat de tarieven voor kaartverwerking, -verrekening en -afwikkeling aanzienlijk zullen dalen.

Het Eurosysteem constateert dat, dankzij de technische vooruitgang, de argumenten binnen SEPA voor het hebben van een aparte opzet voor giro- en kaartverwerking niet langer geldig zijn. In veel landen van het eurogebied werd de verwerking van binnenlandse overboekings- en/of automatische incasso-transacties traditioneel verricht door andere entiteiten dan die welke de verwerking voor (binnenlandse) kaarttransacties verrichten (d.w.z. schakelen voor autorisatie, en verrekening en afwikkeling). De redenen voor deze werkverdeling waren o.a. de opzet van de

branche (d.w.z. de aanwezigheid van een ACH), uiteenlopende bedrijfsbehoeften ten gevolge van het vereiste dat voor kaartautorisatie in real-time moet worden geschakeld, en uiteenlopende technische standaarden.

Verder merkt het Eurosysteem op dat de ontwikkeling door de EPC van het PEACH/CSM-Kader geholpen heeft bij het opstarten van een SEPA voor Infrastructures voor overboekingen. Het Eurosysteem doet de EPC derhalve nu het verzoek om een vergelijkbaar kader te ontwikkelen voor het verwerken van kaarttransacties, of het bestaande PEACH/CSM-Kader aan te passen en dit expliciet op te nemen. Het kader zou de regels voor SEPA-kaartverwerking (d.w.z. autorisatie, verrekening en afwikkeling) op dezelfde wijze moeten vastleggen als dat het bestaande PEACH/CSM-Kader ze voor de SEPA-Overboeking en SEPA-Automatische Incasso heeft vastgelegd. Hoewel het SEPA-Kader voor Kaarten (SCF) al enkele richtlijnen voor de verwerking van kaartbetalingen omvat, zou een afzonderlijk "Kader voor de verwerking van kaarttransacties" de vereisten verduidelijken. De infrastructures zouden door de EPC worden verzocht zich aan het kader te houden, waardoor de EPC een duidelijker mandaat krijgt tot bestrijding van niet-naleving van thans in het SCF opgenomen belangrijke vereisten, zoals de scheiding tussen het kaartscheme en de verwerking. Een effectieve scheiding dient de juridische, financiële en informatiefuncties te omvatten, alsook aparte beheersarrangementen. Als tweede stap, en vergelijkbaar met wat nodig is voor overboekingen, wordt de betreffende infrastructures verzocht een technisch interoperabiliteitskader te ontwikkelen voor SEPA-conforme kaartbetalingsverwerking. Daarnaast, en vergelijkbaar met de SEPA-conformiteitscriteria voor overboekings- en automatische-incassoinfrastructures, overweegt het Eurosysteem SEPA-conformiteitscriteria voor kaartinfrastructures vast te stellen.

4 CONTANT GELD

Zes jaar vóór de start van SEPA was de “Single Euro Cash Area”, waarbij dezelfde eurobankbiljetten en euromunten worden gebruikt in het hele eurogebied, al realiteit voor de Europese burger. Voor alle overige partijen in de geldcirculatie, zoals verkopers en banken, is de fragmentatie langs nationale grenzen blijven bestaan, ook met betrekking tot de chartale baliediensten van de centrale banken. Na raadpleging van de Europese belanghebbenden, heeft het Eurosysteem in februari 2007 een routekaart goedgekeurd voor de procedurele stappen naar grotere convergentie tussen de door de NCB's van het eurogebied geboden chartale baliediensten (noot: onder baliediensten moet worden verstaan het afstorten van rolcontainers met geld).

Sindsdien zijn twee in de routekaart opgenomen maatregelen uitgevoerd. Ten eerste is vanaf juni 2007 “toegang op afstand” mogelijk tot de chartale baliediensten van NCB's in alle landen van het eurogebied. Dit zorgt er voor dat, na een verzoek daartoe, NCB's chartale baliediensten leveren aan buiten hun jurisdictie gevestigde kredietinstellingen (“niet-ingezetene banken”). Opgemerkt zij dat kredietinstellingen moeten voldoen aan de regels betreffende toegang tot chartale baliediensten van de NCB waar zij bankbiljetten en munten opnemen en deponeren. Er gelden echter nog steeds enkele beperkingen voor grote grensoverschrijdende chartale transacties, zoals uiteenlopende nationale regelgeving wat betreft vervoer van contanten en het gebruik van vuurwapens. Met het oog op het elimineren van deze obstakels, heeft de Europese Commissie in juli 2008 een werkgroep opgezet inzake grensoverschrijdend vervoer van contanten over de weg. Het doel is om eind 2009 een Commissievoorstel voor een EU-Verordening goed te keuren. Dit initiatief wordt ten volle ondersteund door het Eurosysteem.

Ten tweede worden vanaf eind 2007 muntdeponeringen van professionele klanten bij alle NCB's van het eurogebied geaccepteerd. Waar nodig, zijn belanghebbenden op nationaal niveau geraadpleegd. De noodzaak van een efficiënt gebruik van munten, met inbegrip van

het passend bestellen door commerciële banken, is in de gesprekken tussen de NCB's en de kredietsectorverenigingen onderstreept.

De overige vier in de routekaart opgenomen maatregelen waaraan wordt gewerkt, zijn:

- *electronische gegevensuitwisseling met professionele klanten voor deponeringen en opnames van contanten.* Het Eurosysteem overweegt een geharmoniseerde aanpak voor het elektronisch berichtenverkeer met professionele klanten die de uitwisselbaarheid van gegevens garandeert;
- *het laten vallen van het vereiste om bankbiljetten te koppelen en oriënteren voor deponeringen en opnames bij NCB's.* Het Eurosysteem is overeengekomen dat alle NCB's van het eurogebied uiterlijk 1 januari 2011 voor de gratis basisdienstverlening het vereiste zullen laten vallen om, bankbiljetten te koppelen en oriënteren voor deponeringen en opnames aan balies van NCB's. Dit geeft de NCB's van het eurogebied voldoende flexibiliteit voor de implementatie, teneinde tegemoet te komen aan de behoeften van de belanghebbenden in de betreffende landen van het eurogebied;
- *verlenging van de openingstijden en maatregelen met soortgelijke effecten.* Het Eurosysteem heeft geconstateerd dat de openingstijden van alle NCB's van het eurogebied het normale tijdvenster overschrijden van ten minste zes uren per werkdag in ten minste één facilititeit; in verschillende landen van het eurogebied zijn de openingstijden aanmerkelijk langer. Uit recent overleg met belanghebbenden in de landen van het eurogebied is gebleken dat er thans geen noodzaak is om de bestaande regelingen te verbeteren;
- *gemeenschappelijke verpakkingsstandaarden voor de gratis chartale baliediensten van de NCB's.* Na harmonisering van de verpakkingsvoorschriften voor bankbiljttentransacties binnen het

Eurostelsysteem, bekijkt het Eurostelsysteem thans een beperkt aantal verpakkingsstandaarden met gemeenschappelijke inhoud voor gratis chartale baliediensten voor professionele klanten. De NCB's kunnen, indien daartoe verzocht op nationaal niveau, additionele verpakkingsformaten gebruiken. De vereisten van de belangrijkste belanghebbenden, vertegenwoordigd door de EPC en de European Security Transport Association, zijn verzameld en vergeleken met bestaande verpakkingsformaten en geldverwerkingsafspraken bij de NCB's teneinde gemeenschappelijke elementen alsook beperkingen vast te stellen. Na de vaststelling van gemeenschappelijke verpakkingsstandaarden, wordt voorzien dat er in 2009 specificaties zullen worden ontwikkeld. Gedegen rekening houdend met de investeringscycli, zal een overgangperiode worden toegestaan bij de implementatie van de standaarden.

5 BEHEER VAN SEPA

Het welslagen van SEPA is in hoge mate afhankelijk van goed projectbeheer. Goede beheerarrangementen voor een project als het SEPA bestaan uit het involveren van verschillende belanghebbenden op Europees en nationaal niveau, het in evenwicht brengen van hun belangen, het zorgen voor transparantie en het hebben van mechanismen die de verwezenlijking van de SEPA-doelstellingen verzekeren. Gezien de cruciale rol die de EPC speelt in het SEPA-project, verdienen de beheerarrangementen van de EPC bijzondere aandacht. Opgemerkt dient te worden dat de beheerarrangementen van de EPC afwijken van die van andere banksectoren, aangezien laatstgenoemden afhankelijk zijn van de nationale setting en het wettelijk kader aldaar.

Het Eurosysteem constateert dat de EPC aanzienlijke vooruitgang heeft geboekt bij het in evenwicht brengen van de belangen van verschillende belanghebbenden in de *SEPA-schemes*. De EPC wordt aangemoedigd hiervoor gebruik te maken van een combinatie van instrumenten (bijv. schriftelijke consultatie, dialoog, etc.). Op nationaal niveau zijn ook de noodzakelijke arrangementen geïmplementeerd om overleg tussen belanghebbenden te organiseren. Er is echter nog aanzienlijke ruimte voor verbetering, aangezien het doel moet zijn de belangen van alle belangrijke belanghebbenden aan te spreken, variërend van ondernemingen tot overheden en van detailhandelaren tot consumenten, zonder te suggereren dat zij zitting zouden moeten nemen in de besluitvormende organen van de EPC (d.w.z. de plenaire vergadering en het comité voor schemebeheer). De EPC heeft in het bijzonder enige vooruitgang geboekt waar het gaat om het betrekken van klanten bij het proces. Op zijn Klantenforum gaf de EPC aanvullende toelichting op kenmerken van de *SEPA-schemes*, en werden er verschillende workshops georganiseerd om de technische specificaties van de schemes nader toe te lichten, hetgeen een diepere betrokkenheid van de belanghebbenden mogelijk maakte. Deelname aan dit Forum zou bijzonder lonend zijn voor overheden, die grote

afnemers zijn van betaaldiensten en bovendien zouden dienen te handelen overeenkomstig de politieke doelstellingen van het SEPA-project. Helaas zijn er geen overheidsvertegenwoordigers die hebben aangegeven deel te willen nemen aan dit Forum, alhoewel de EPC hen daartoe uitdrukkelijk heeft uitgenodigd. De EPC heeft tevens geprobeerd een dialoog op gang te brengen met belanghebbenden op het gebied van kaartstandaardisatie. In dit opzicht zijn de gesprekken met terminalfabrikanten bijzonder productief geweest. Er dient echter meer aandacht te worden besteed aan de dialoog met detailhandelaren, zowel wat betreft het actief involveren van een representatieve groep detailhandelaren als hen van voldoende informatie te voorzien ter verzekering van een productief consultatieproces.

Er is ook enige vooruitgang geboekt ten aanzien van de tweede component van beheerarrangementen, namelijk het zorgen voor transparantie. De website van de EPC is geactualiseerd met de relevante EPC-documenten. Het besluitvormingsproces en de door de EPC gemaakte afspraken blijven echter onduidelijk voor het publiek dat zich er in interesseert. Bij verschillende gelegenheden heeft het Eurosysteem zijn verzoek aan de EPC herhaald om samenvattingen van haar besluiten te publiceren teneinde de belanghebbenden te kunnen informeren. Daarnaast is er onvoldoende transparantie aangaande de projectplanning van de EPC en ontbreekt een duidelijke verwoording van de toekomstige doelstellingen (en de verslaglegging daarover). Ook het transparantieniveau met betrekking tot de implementatie op nationaal niveau, is onvoldoende. Om dit te verhelpen, heeft het Eurosysteem een overzicht met nationale links op zijn website gezet teneinde het publiek er bewuster van te maken. Verder heeft de Europese Commissie een EU-Forum georganiseerd ter verbetering van de coördinatie op EU-niveau en om een mogelijkheid te bieden informatie en *best practices* over SEPA-migratie uit te wisselen. Het Forum brengt nationale SEPA-coördinatiecommissies samen op Europees niveau.

Er werd enige vooruitgang geboekt wat betreft beheerarrangementen ter bevordering van innovatieve en betere betaaldiensten voor klanten, in het bijzonder de samenwerkingsovereenkomst met GSMA op het gebied van mobiele betalingskanalen (zie Paragraaf 13). Concrete afspraken om verdere toekomstgerichte initiatieven te omarmen, ontbreken echter nog. De EPC zou in het bijzonder moeten kijken hoe het zijn interactie met klanten over toekomstige veranderingen zou kunnen verbeteren, bijvoorbeeld door samen met belanghebbenden "gebruikerseisen" te formuleren wanneer wordt begonnen met een nieuwe werkopdracht binnen de grenzen van interbancaire samenwerking.

Het Eurosysteem is van mening dat de EPC verschillende verbeteringen zou moeten doorvoeren inzake beheerarrangementen in reactie op legitieme kritiek van belanghebbenden, regelgevende instanties en het Eurosysteem. Op korte termijn houden deze verband met het functioneren van het EPC-Secretariaat, dat voldoende middelen ter beschikking moet krijgen om haar taken te vervullen, d.w.z. het bieden van management- en administratieve ondersteuning aan EPC-activiteiten. De Secretaris-Generaal van de EPC zou in staat moeten zijn te zorgen voor adequaat projectbeheer en coördinatie van de verschillende werkstromen van de EPC, zodat de te bereiken resultaten tijdig worden behaald. Verder zou de EPC ook moeten zorgen voor de noodzakelijke instrumenten om de implementatie van SCT en SDD te monitoren. Dit zou het mogelijk maken de migratie in de komende jaren beter te plannen. De dialoog tussen de betaalsector en andere belanghebbenden dient beter gestructureerd te worden door de organisatie van het Customer Stakeholder Forum te verbeteren.

Op middellange termijn zou de EPC zich verder kunnen ontwikkelen tot een effectievere, beter rekenschap en verantwoording afleggende en transparante organisatie. De EPC zou zich er met name op moeten richten spreekbuis te worden van de Europese betaalsector voor alle betalingsaangelegenheden. Dit zou echter een herziening van het Handvest van de EPC

vereisen, aangezien het de rol van de EPC thans beperkt tot uitsluitend kernbetalingen. Het Eurosysteem verwacht desalniettemin dat de EPC het besluitvormende orgaan voor de betaalsector zal zijn, en voor de gezamenlijke ontwikkeling van innovatieve oplossingen, zoals online-betalingen en betalingen via mobiele kanalen, alsmede spoedbetalingen. De EPC dient ook een passende oplossing uit te werken voor het op niet-discriminatoire basis opnemen van de toekomstige betaalinstanties, afhankelijk van hun betalingsvolume; als de toekomstige betaalinstanties zich zouden organiseren in een Europese vereniging, zou dit het startpunt kunnen zijn voor vertegenwoordiging in de Plenaire vergadering van de EPC. Bovendien dient de EPC zijn banden en zijn invloed te verbeteren en te formaliseren door middel van permanente vertegenwoordiging in organisaties voor het vaststellen van standaarden, zoals de ISO.

Op lange termijn dient de EPC en het bankwezen in het algemeen een beoordeling te maken van de verschillende functies die door de EPC worden verricht, en verbeteringen voor te stellen om de beheerarrangementen robuuster en toekomstbestendiger te maken. In het bijzonder merkt het Eurosysteem op dat de EPC optreedt als "standaardisatie-orgaan" voor betalingsgerelateerde standaarden, dat advies geeft en contacten onderhoudt met andere standaardisatie-organen teneinde zijn doelstellingen te verwezenlijken. De EPC speelt tevens de rol van een "lidmaatschapsorgaan", dat gemeenschappelijke standpunten van deelnemende financiële instellingen over betaaldiensten formuleert, en deze standpunten verdedigt tegenover regelgevende instanties en belanghebbenden. De EPC is tevens de "schemeeigenaar", en heeft een onafhankelijker orgaan opgezet voor de *scheme*beheersfunctie. De EPC dient te analyseren hoe het de lange-termijnbelangen van de betalingsschemes, zijn bankleden en de belanghebbenden kan dienen. De EPC zou bijvoorbeeld samen met alle belanghebbende partijen kunnen analyseren of de huidige beheerarrangementen toereikend zijn voor het vaststellen en doen naleven van de regels van de betalingsschemes waarover wordt gesproken.

Voor de verdere ontwikkeling van de beheerarrangementen voor SEPA zou overwogen kunnen worden een Europees SEPA-“betaalforum” op te zetten buiten de invloedssfeer van de EPC. Het forum zou bestaan uit de belangrijkste vertegenwoordigers van alle belanghebbenden in Europa, rechtstreeks verantwoording moeten afleggen aan het Eurosysteem en de Europese Commissie, en jaarlijks moeten rapporteren over de geboekte vooruitgang naar verwezenlijking van een echt SEPA. In sommige nationale gemeenschappen heeft de dialoog met de verschillende belanghebbenden reeds gestalte gekregen, maar een consistentere aanpak (d.w.z. in elke gemeenschap) zou kunnen worden overwogen.

6 SEPA MIJLPALLEN

Teneinde duidelijkheid en zekerheid te kunnen bieden wat betreft de taken waarvan hij verwacht dat zij worden vervuld, heeft het Eurosysteem een lijst met tien mijlpalen vastgesteld voor SEPA-implementation en -migratie. De lijst bevat de respectieve tijdslijnen, de verantwoordelijke entiteiten en de belanghebbenden. Hoewel het geen gedetailleerd projectplan is, kan

het project er beter mee worden bestuurd en kan de voortgang die wordt gemaakt met de implementatie van en migratie naar SEPA beter worden gemeten, terwijl het er tegelijkertijd toe bijdraagt dat de dynamiek behouden blijft. Het behalen van deze mijlpalen zal doorslaggevend zijn voor het succes van de SEPA-migratie.

Onderwerp	Wat	Wie	Belanghebbenden	Toelichting
Uiterlijk eind maart 2009				
1. Migratie SDDmandaat	Zeker stellen van de doorlopende rechtsgeldigheid van mandaten.	EU-lidstaten (Europese Commissie/NCB's)	Ondernemingen, MKB, consumenten, ACH's, overheden	Het zeker stellen van de doorlopende rechtsgeldigheid van mandaten en e-mandaten (indien van toepassing) is van cruciaal belang voor het welslagen van SDD. Voor de SDD-migratie is het essentieel dat er uiterlijk eind maart duidelijkheid komt over dit onderwerp.
2. Multilaterale, interbancaire afspraken over SDD (MBP, MIF, etc.)	Lange-termijnvoorstel voor de methodologie van de multilaterale interbancaire regeling voor <i>nationale en grensoverschrijdende</i> SDD's.	EPC, banken, Europese Commissie, ECB		Duidelijkheid is vereist teneinde de business case voor de lange termijn op te stellen en productaanbiedingen te doen voor SDD.
Uiterlijk eind juni 2009				
3. Verordening (EG) Nr. 2560/2001	Herziening van Verordening (EG) Nr. 2560/2001 goedgekeurd.	Raad van de Europese Unie, Europees Parlement, EU-lidstaten	Banken, betalingsdienst-aanbieders, ondernemingen, MKB, consumenten, ACH's, overheden	De herziene Verordening zal zorgen voor: a) gelijke prijszettingscondities voor betalingsdiensten in de gehele EU, waaronder gelijke prijsbepaling van SDD's en nationale automatische incasso's en b) verduidelijking van de situatie op de lange termijn betreffende het gebruik van betalingen voor betalingsbalansrapportagedoeleinden. De Verordening treedt in werking per 1 november 2009.
4. Vaststelling van einddatum voor SCT-migratie	Vaststelling van een einddatum op Europees niveau. Vanaf die datum zullen uitsluitend SCT's worden aangeboden aan eindgebruikers en zullen infrastructuren uitsluitend SCT's verwerken.	EPC, Europese Commissie, ECB, nationale SEPA-commissies, nationale mededingingsautoriteiten, NCB's	Ondernemingen, MKB, consumenten, ACH's, overheden, verwerkers, verkopers	Sectoren kunnen besluiten eerder exclusief naar SCT te migreren. Aan klanten dienen duidelijke SCT-aanbiedingen te worden gedaan.
1 november 2009				
5. Startdatum van SDD	Volledige acceptatie van het SDD- <i>Rulebook</i> door SCT-banken die thans automatische incasso's op nationaal niveau aanbieden.	Banken, betalingsdienst-aanbieders	Ondernemingen, MKB, consumenten, ACH's, overheden, verwerkers	Van alle banken die momenteel automatische incasso's op nationaal niveau aanbieden en die het SCT- <i>Rulebook</i> hebben geaccepteerd, wordt tevens verwacht dat zij het SDD- <i>Rulebook</i> accepteren. Van betalingsdienst-aanbieders die actief gaan zijn op het gebied van automatische incasso's wordt verwacht dat zij SDD aanbieden. Aan klanten dienen duidelijke SDD-aanbiedingen te worden gedaan. Banken en betalingsdienst-aanbieders die geen automatische-incassodiensten aanbieden worden verzocht zich minimaal als debiteuren aan het <i>Rulebook</i> te houden.

Onderwerp	Wat	Wie	Belanghebbenden	Toelichting
6. PSD	Consistente implementatie van de PSD.	EU-lidstaten (Europese Commissie/ NCB's)	Banken, betalingsdienst-aanbieders, onderneming, MKB, consumenten, ACH's, overheden	De PSD waarborgt de gelijke juridische behandeling van betalingen in SEPA. De implementatie van de PSD veronderstelt tevens de tijdige technische aanpassing van systemen van banken en betalingsdienstaanbieders aan de PSD-vereisten (informatievereisten, valuteringsvereisten, consumentenbescherming, etc.).
Uiterlijk eind december 2009				
7. E-facturering	Kader beschikbaar.	Werkgroep van deskundigen van de Europese Commissie	Banken, betalingsdienst-aanbieders, ondernemingen, MKB, consumenten, ACH's, overheden, verkopers	Kader dat ziet op de bedrijfsvereisten, standaarden en regelgeving voor e-facturering.
8. Vaststelling van einddatum voor SDD-migratie	Vaststelling van een einddatum op Europees niveau. Vanaf die datum zullen uitsluitend SDD's worden aangeboden aan eindgebruikers en zullen infrastructuren uitsluitend SDD's verwerken.	EPC, Europese Commissie, ECB, nationale SEPA-commissies, nationale mededingingsautoriteiten	Ondernemingen, MKB, consumenten, ACH's, overheden, verwerkers, verkopers	Sectoren kunnen besluiten eerder exclusief naar SDD te migreren.
9. Besluit inzake additionele Europese kaartschemes	Een besluit en intentieverklaring betreffende het opzetten van additionele Europese SEPA-conforme kaartsyste(e)m(en).	Banken, betalingsdienst-aanbieders, kaartschemes	Consumenten, handelaren, verwerkers, verkopers	Het daadwerkelijke opstarten van het systeem zou later kunnen plaatsvinden. Pan-Europese dekking vanaf het moment van inwerkingtreding van het scheme is niet vereist (potentiële versus daadwerkelijke dekking). Het niet deelnemen aan een initiatief heeft geen gevolgen voor het voldoen aan SEPA.
Uiterlijk eind december 2010				
10. Volledige inwerkingtreding van "SEPA voor kaarten"	Er worden uitsluitend SEPA-conforme kaarten voor algemene doeleinden uitgegeven, en er zijn uitsluitend SEPA-conforme geldautomaten en betaalautomaten in bedrijf.	Banken, betalingsdienst-aanbieders, kaartschemes, verwerkers	Consumenten, handelaren, verkopers	Vanuit het oogpunt van standaardisering zal volledige EMV-migratie moeten zijn afgerond. Dit is niet het geval voor alle overige standaarden waarvoor latere implementatiedeadlines van toepassing kunnen zijn.

De lijst is niet bedoeld uitputtend te zijn. Het stelt de voorwaarden vast die noodzakelijk worden geacht voor implementatie van SEPA, maar waaraan thans niet wordt voldaan. Deze lijst richt zich op de belangrijkste stappen die moeten worden genomen, hoewel er ook andere maatregelen nodig zijn om SEPA tot een succes te maken. Bovendien kunnen er na verloop van

tijd en in reactie op nieuwe ontwikkelingen, andere prioriteiten worden vastgesteld. Aan het begin van het SEPA-project werd bijvoorbeeld prioriteit gegeven aan het ontwerpen van de basiskennmerken van SDD en SCT. Naarmate het werk vorderde, wonnen met name aspecten zoals e-mandaten, e-facturering en dergelijke aan belang.

De lijst van mijlpalen is aangevuld met een lijst van noodzakelijke taken voor de verwezenlijking van de SEPA-mijlpalen; dit zijn aan de mijlpalenlijst ondergeschikte taken in de zin dat het gaat om acties die moeten plaatsvinden om te zorgen dat de mijlpalen op de hoofdlijst worden verwezenlijkt.

BIJLAGE I

NOODZAKELIJKE TAKEN VOOR HET BEREIKEN VAN DE SEPA-MIJLPALEN

Onderwerp	Wat	Wie	Belanghebbenden	Toelichting
Uiterlijk eind december 2008				
11. Multilaterale, interbancaire afspraken over SDD (MBP, MIF, etc.)	Tussenvoorstel (met vaststelling van een deadline) over de methodologie van de multilaterale, interbancaire regeling voor <i>grensoverschrijdende</i> automatische incasso's.	EPC, banken, Europese Commissie		Het tussenvoorstel zal de migratie naar SDD van banken en betalingsdienstaanbieders vergemakkelijken, maar is van minder kritisch belang dan het voorstel voor de lange termijn.
12. E-mandaat SDD	E-mandaat: technische vereisten moeten worden vastgesteld	EPC	Banken, betalingsdienst-aanbieders, ondernemingen, MKB, consumenten, ACH's, overheden	E-mandaat zal het gebruik van SDD stimuleren.
Uiterlijk eind januari 2009				
13. Testen van SDD	Geharmoniseerd kader voor het <i>end-to-end</i> testen van SDD-transacties (Kern en B2B), met als einddoelstelling volledige STP.	EPC	Banken, betalingsdienstaanbieders, ACH's	Voor Kern- en B2B-SDD's dient de bereikbaarheid van banken en dienstverleningsaanbieders en de stabiliteit van de SDD-regelingen te worden getest, gebaseerd op een geharmoniseerde reeks regels met als einddoelstelling volledige STP.
Uiterlijk eind februari 2009				
14. M-betalingen	Routekaart voor werk aan m-betalingen, die het mogelijk maakt betalingen te initiëren per mobiele telefoon.	De EPC in samenwerking met de GSMA (vereniging van mobiele-telefoonaanbieders).	Banken, betalingsdienstaanbieders, mobiele-telefoonaanbieders, consumenten	Banken, betalingsdienstaanbieders en mobiele-telefoonaanbieders zijn niet verplicht deze dienst aan te bieden.
Uiterlijk eind juni 2009				
15. Kaartbetalingen: Beoordeling van SEPA-conformiteit van kaartschemes	Zelfbeoordeling van SEPA-conformiteit op basis van het Referentiekader voor kaartschemes.	Kaartschemes	Consumenten, handelaren, banken, betalingsdienstaanbieders	Het Referentiekader wordt thans opgesteld door het Eurosysteem.
16. Kaartbetalingen: kader voor kaarttransactieverwerking	Completeert het PEACH CSM-Kader voor zaken m.b.t. autorisatie, verrekening en afwikkeling van kaarttransacties door CSM's.	EPC	Banken, betalingsdienstaanbieders, verwerkers, <i>schemes</i>	Beschrijving van de regels voor SEPA-kaarttransactieverwerking (ter aanvulling of wijziging van het PEACH/CSM-Kader).
17. E-mandaat SDD	E-mandaat: implementatierichtlijnen moeten worden vastgesteld.	EPC	Banken, betalingsdienst-aanbieders, ondernemingen, MKB, consumenten, ACH's, overheden	De implementatie van een e-mandaat is optioneel en zou idealiter vanaf 1 november 2009 moeten worden aangeboden.

Onderwerp	Wat	Wie	Belanghebbenden	Toelichting
18. SDD in het C2B-domein	Vaststelling van de SDD- implementatierichtlijnen in het C2B-domein.	EPC	Ondernemingen, MKB, overheden, consumenten en verkopers	De SDD- implementatierichtlijnen in het C2B-domein moeten worden vastgesteld zodat banken en betalingsdienstaanbieders in staat zijn vanaf eind 2009 een geharmoniseerd product aan te bieden.
Uiterlijk eind november 2009				
19. Startdatum SDD	Startceremonie SDD.	ECB, NCB's, Europese Commissie	Banken, betalingsdienst- aanbieders, EPC, MKB, overheden, ondernemingen, consumenten	De start van SDD op 1 november 2009 zou moeten worden aangegrepen als mogelijkheid om SEPA bij het publiek onder de aandacht te brengen (op vergelijkbare wijze als bij de startceremonie van de SCT in januari 2008).
20. SEPA-onlinebetalingen	Een kader dat klaar is voor implementatie.	EPC	Banken, betalingsdienstaanbieders, consumenten, verkopers	Werkzaamheden houden nauw verband met het e-mandaatdossier. Banken en betalingsdienstaanbieders zijn niet verplicht deze dienst aan te bieden.
Uiterlijk eind december 2009				
21. SCT-migratie	IBAN en BIC op facturen.	Ondernemingen, MKB, overheden als begunstigen	Overheden als betalers, consumenten	Van alle 'factureerders' wordt verwacht dat zij hun IBAN en BIC op hun facturen zetten teneinde de SCT-migratie te vergemakkelijken.
22. Kaartstandaarden	a. Vaststelling van concrete technische specificaties voor kaartstandaarden.	EPC	Kaartschemes, ISO-gemeenschap, Europese standaardisatie-initiatieven, EMVCo en PCI SSC	Als follow-up op het kaartstandaardisatiedocument van de EPC dienen technische specificaties te worden vastgesteld.
	b. Besluit inzake migratie-/ implementatiepad betreffende de technische specificaties.	EPC	Kaartschemes	Implementatie van SEPA-kaartstandaarden is noodzakelijk teneinde het gewenste niveau van interoperabiliteit, beveiliging en markttoegang te kunnen leveren.
23. SCT en SDD in het B2C-domein	Vaststelling van de SCT- en SDD- richtlijnen in het B2C-domein.	EPC	Ondernemingen, MKB, overheden, consumenten	De SCT- en SDD- implementatierichtlijnen in het B2C-domein moeten worden vastgesteld zodat banken en betalingsdienstaanbieders in staat zijn vanaf eind juni 2010 een geharmoniseerd product aan te bieden.

Onderwerp	Wat	Wie	Belanghebbenden	Toelichting
24. SCT en SDD in het C2B-domein	Implementatie van de SCT- en SDD- implementatierichtlijnen in het C2B-domein	Banken, betalingsdienstaanbieders	Ondernemingen, MKB, overheden, consumenten en verkopers	Uiterlijk in december 2009 zullen banken volgens de SCT- en SDD- implementatierichtlijnen in het C2B-domein als minimum SCT- en SDD- berichten bieden.
Uiterlijk eind juni 2010				
25. SCT en SDD in het B2C-domein	Implementatie van de SCT- en SDD- richtlijnen in het B2C-domein.	Banken, betalingsdienstaanbieders	Ondernemingen, MKB, overheden, consumenten en verkopers	Uiterlijk eind juni 2010 bieden banken en betalingsdienstaanbieders volgens de SCT- en SDD- implementatierichtlijnen in het B2C-domein als minimum SCT- en SDD- berichten
Uiterlijk eind december 2010				
26. SCT-migratie	Overheden maken uitsluitend gebruik van SCT.	Overheden	Consumenten	Overheden spelen als grote opdrachtgevers en ontvangers van betalingen een sleutelrol in het welslagen van de SEPA-migratie. Als 'vroeg overstappers' kunnen zij wezenlijk bijdragen aan de kritische massa van SEPA-betalingen.
27. SDD-migratie	Overheden maken uitsluitend gebruik van SDD.	Overheden	Consumenten	Overheden spelen als grote opdrachtgevers en ontvangers van betalingen een sleutelrol in het welslagen van de SEPA-migratie. Als 'vroeg overstappers' kunnen zij wezenlijk bijdragen aan de kritische massa van SEPA-betalingen.

